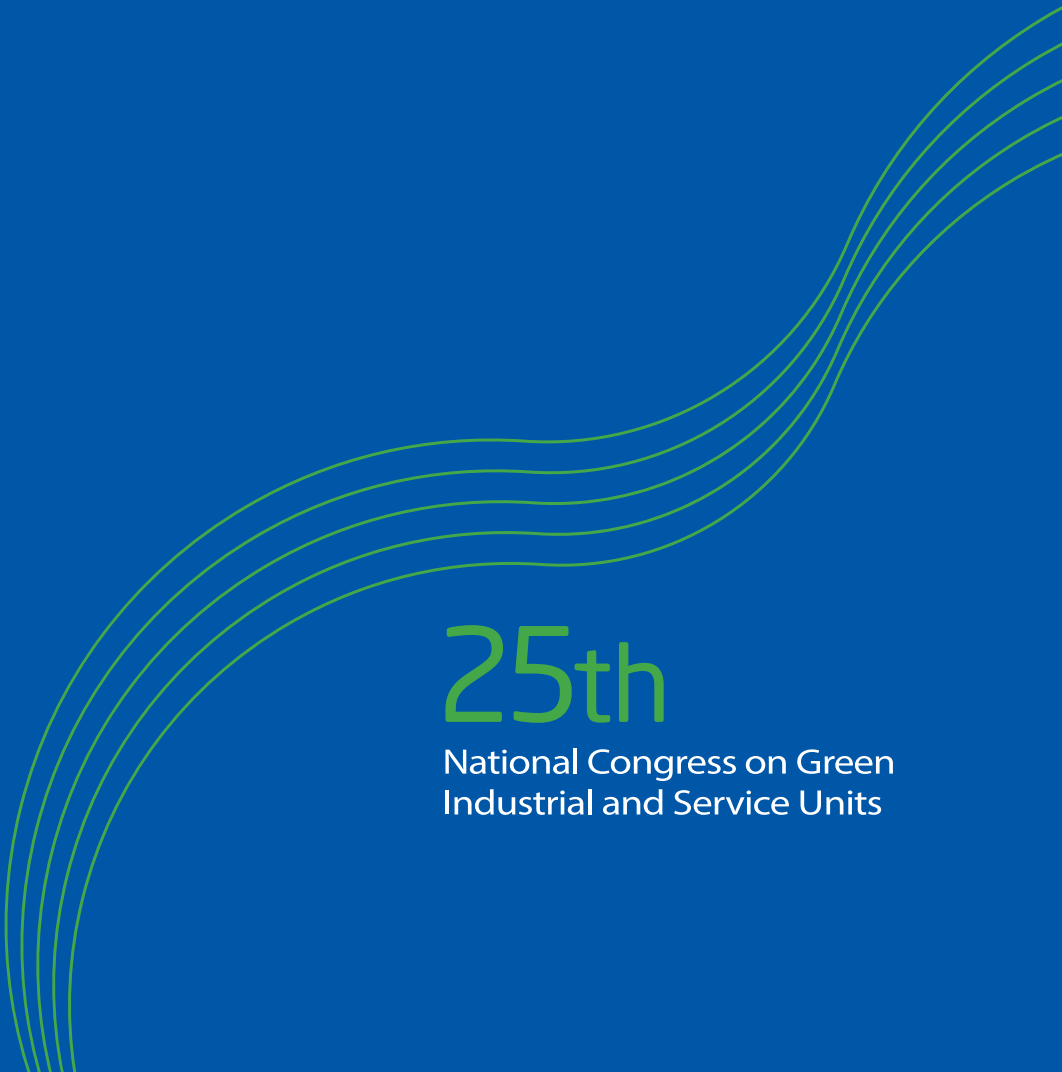

به نام پروردگار طبیعت

A series of five thin, light green wavy lines that originate from the bottom left and curve upwards and to the right, ending near the top right corner of the page.

25th

National Congress on Green
Industrial and Service Units

ویژه نامه
بسیست و پنجمین
همایش ملی
واحدهای صنعتی،
معدنی و خدماتی سبز

پژوهشگاه محیط زیست و توسعه پایدار

سازمان حفاظت محیط زیست

معاونت محیط زیست انسانی
دفتر ارزیابی زیست محیطی
دبیرخانه نظام مدیریت سبز

گردآوری: علیرضا رحمتی

به مناسبت: بیست و پنجمین همایش ملی
واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز
طراحی و صفحه آرایی: شرکت طرح طرفه
(عضو هلدینگ طرفه) www.graphicgroup.ir

ناشر: انتشارات حک www.irannashr.ir

صاحب امتیاز: سازمان حفاظت محیط زیست

زمان: ۳۱ مرداد ماه ۱۴۰۵

مکان: تهران- پارک طبیعت پردیسان، سالن
همایش های بین المللی سازمان حفاظت محیط زیست

www.doe.ir / info@doe.ir

ویژه نامه بیست و پنجمین همایش ملی واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز

عنوان همایش: بیست و پنجمین همایش ملی واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز

محل برگزاری همایش: تهران- پارک طبیعت پردیسان، سالن همایش های بین المللی سازمان حفاظت محیط زیست

زمان برگزاری همایش: ۳۱ مردادماه ۱۴۰۵
دبیرخانه دائمی مدیریت سبز: ضلع شمالی شهید حکیم، بین شیخ فضل الله و یادگار امام، پارک طبیعت پردیسان، سازمان حفاظت محیط زیست، دفتر ارزیابی زیست محیطی (دبیرخانه نظام مدیریت سبز)

رئیس همایش: شینا انصاری
(معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان)

دبیر همایش: سعید محمودی
(معاون محیط زیست انسانی)

مجری همایش: جلیل بادام فیروز
(رئیس پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار)

اعضاء دبیرخانه انتخاب واحدهای صنعتی، معدنی
و خدماتی سبز:

مرجان شاکری - مدیرکل دفتر ارزیابی زیست محیطی
مریم حامدی مبرا - معاون دفتر ارزیابی زیست محیطی
(مسئول دبیرخانه)
مرزبان - کارشناس دفتر ارزیابی زیست محیطی

اعضاء کمیته راهبری و اجرایی همایش:

علیرضا رحمتی - دبیر اجرایی همایش
مریم حامدی مبرا - عضو کمیته راهبری و اجرایی همایش
شهرام شیران زایی - عضو کمیته راهبری و اجرایی همایش
جواد ضیاء - عضو کمیته راهبری و اجرایی همایش
محمد رضا اینالو - عضو کمیته اجرایی
امید غفاری سرایی - عضو کمیته اجرایی

25th

National Congress on Green
Industrial and Service Units

25th

National Congress on Green
Industrial and Service Units

فهرست مطالب

گزیده ای از بیانات مقام معظم رهبری در نشست فعالان محیط زیست و منابع طبیعی.....	۱۰
گزیده ای از بیانات ریاست محترم جمهوری.....	۱۳
پیام معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست.....	۱۴
پیام معاون محیط زیست انسانی.....	۱۷
پیام مدیرکل دفتر ارزیابی زیست محیطی.....	۱۸
پیام رئیس پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار.....	۲۰
صنعت سبز؛ مبانی نظری و راهبردهای اجرایی در مسیر توسعه پایدار ایران.....	۲۲
دستورالعمل انتخاب واحدهای صنعتی و خدماتی سبز.....	۴۵
واحدهای صنعتی و خدماتی برگزیده سبز.....	۶۴
واحدهای صنعتی و خدماتی سبز.....	۶۴
مشخصات واحدهای صنعتی و خدماتی سبز و برگزیده سبز.....	۶۷

گزیده‌ای از بیانات رهبر شهید ایران در ارتباط با اهمیت محیط زیست

- برای ما مسأله محیط زیست یا حفظ منابع طبیعی، مسأله‌ای تجملاتی و درجه‌ی دو نیست؛ یک مسأله حیاتی است. در تلاش ما برای توسعه کشور، اولویت باید در این بخش باشد (۱۳۷۷/۱۲/۱۴).
- تلاشهای فعالان محیط زیست و برگزیدگان جوامع بشری بمنظور حفظ طبیعت، باید جدی و فراتر از شعار و ملاحظات در جهت مقابله با عوامل اصلی تخریب محیط زیست باشد (۱۳۸۰/۰۳/۲۹).
- یکی از شاخصهای اساسی‌ای که در ساخت موتورها و همه‌ی دستگاه‌های صنعتی باید مورد توجه باشد، مسئله‌ی محیط زیست است (۱۳۸۹/۰۱/۰۹).
- رعایت استانداردهای محیط‌زیستی در محصولات صنعتی بویژه تولیدات خودرو بسیار مهم هستند (۱۳۸۹/۰۱/۰۹).
- نگاه به مسئله‌ی آب و هوا، غبار، دود، هوای سالم، آب سالم، محیط زیست سالم، جنگلها، نگاه‌های اصلی است؛ مسئولین اینها را در متن برنامه‌ها، در مجاری همه‌ی برنامه‌های زندگی بگنجانند. (۱۳۸۹/۱۲/۱۷).

- جزو مسائل مهم محیط زیستی امروز ما در کشور، مسئله آلودگی هوا در شهرهای بزرگ کشور است؛ در تهران و کلان شهرهای کشور؛ خب، مسئله مهمی است، این را میشود پیشگیری کرد، میشود هم علاج کرد. اگرما حقیقتاً با هم همدل، هم زبان، هم نیت نیروهایمان را روی هم بگذاریم - همه ی کسانی که اطراف این قضیه هستند - این کار را میشود حل کرد. فلان کشور یک پنجم خاک ما وسعت دارد، دو برابر ما جمعیت دارد، مشکل آلودگی هوا را حل کرده؛ پس می شود [حل] کرد. بنابراین این کار ممکن است؛ ما هم میتوانیم حل کنیم (۱۳۹۳/۱۲/۱۷).
- مسئله محیط زیست، مسئله این دولت و آن دولت نیست؛ مسئله طولانی مدت است؛ مسئله ی زید و عمرو نیست؛ مسئله این جریان و آن جریان نیست؛ مسئله ی همه ی کشور است؛ همه باید دست به دست هم بدهند و این مشکل را حل کنند (۱۳۹۳/۱۲/۱۷).
- سه عنصر اساسی در محیط زیست هست که اینها را بایستی مورد توجه قرار داد: هوا، آب، خاک. همه ی همّت را باید [روی اینها] گذاشت (۱۳۹۳/۱۲/۱۷).
- یکی از کارهای جدی در حفاظت از محیط زیست، حفاظت از دو ثروت عظیم و ذخیره حیاتی ملت ها یعنی «آب» و «خاک» و پرهیز از برخورد مسرفانه با آنها است که در این زمینه مسئولان باید به راهنمایی های متخصصان توجه کنند. (۱۴۰۰/۱۲/۱۵)
- توسعه انرژی های غیر فسیلی مانند انرژی هسته ای که استفاده از آن در دنیا روزافزون است و کشورهای منطقه ما نیز در حال حرکت به سمت آن هستند و نیز انرژی های بادی و خورشیدی، باید جدی گرفته شود (۱۴۰۰/۱۲/۱۵).

www.doe.ir
info@doe.ir

گزیده ای از بیانات ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران جناب آقای دکتر مسعود پزشکیان

"بحران آب مهم‌ترین تهدید برای آینده کشور است و نگاه بخشی به این موضوع فاجعه بار است." (نشست هیئت دولت، ۱۳ شهریور ۱۴۰۳)
 "نابودی جنگل‌ها و خشک شدن تالاب‌ها حاصل تصمیمات ناسازگار با محیط‌زیست است؛ باید علم و مشارکت مردم محور تصمیم‌سازی باشد" (دیدار با فعالان محیط‌زیست - آبان ۱۴۰۳)
 "ایدئولوژی توسعه ما باید مبتنی بر حفظ زمین باشد؛ نه مصرف بیشتر نفت و گاز" (افتتاحیه نمایشگاه بین‌المللی صنعت انرژی تجدیدپذیر - دی ۱۴۰۳)

"ریزگردها مسئله‌ای سیاسی نیست، بلکه مسئله‌ای انسانی است و بدون همکاری منطقه‌ای حل نمی‌شود" (اجلاس همکاری‌های منطقه‌ای در تهران - آذر ۱۴۰۳)

"مردم فقیر اولین قربانیان تخریب محیط‌زیست هستند؛ عدالت محیط‌زیستی یعنی توسعه با حفظ کرامت انسان و طبیعت" (سخنرانی روز جهانی محیط‌زیست - ۱۵ خرداد ۱۴۰۴)

روز و هفته جهانی محیط‌زیست، هشدار درباره‌ی حال و آینده‌ی زندگی روی کره زمین است. تمام حکومت‌ها و جوامع در هر تصمیم و اقدامی باید پایداری زیرساخت‌های طبیعی را در اولویت قرار دهند. اصل پنجاهم قانون اساسی حفاظت از محیط‌زیست را بر عهده همگان در هر جایگاهی گذاشته است. همه ما مسئولیم. (۱۹ خرداد ۱۴۰۵)

پیام معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست به مناسبت بیست و پنجمین همایش ملی تجلیل از واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز کشور

توسعه پایدار، امروز نه یک انتخاب، بلکه ضرورتی اجتناب ناپذیر برای آینده ایران است. در جهانی که فشارهای محیط زیستی، تغییر اقلیم، تخریب منابع طبیعی و آلودگی ها، کیفیت

زندگی نسل حاضر و امکان زیست نسل های آینده را به چالش کشیده اند، حرکت به سوی صنعت سبز و فعالیت های اقتصادی مسئولانه، نقشی تعیین کننده در حفاظت از سرمایه های طبیعی کشور ایفا می کند. سازمان حفاظت محیط زیست، با اتکا به سیاست های کلان نظام و اسناد بالادستی، همواره بر این باور بوده است که رشد صنعتی و اقتصادی، زمانی ارزشمند و ماندگار خواهد بود که همراه با رعایت اصول و ملاحظات محیط زیستی باشد. در این مسیر، واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی به عنوان موتور محرک تولید و اشتغال، مسئولیتی خطیر در کاهش اثرات منفی محیط زیستی، مصرف بهینه منابع، مدیریت صحیح پسماند، کنترل و کاهش آلاینده ها، ارتقاء بهره روری انرژی و بکارگیری فناوری های پاک و نوآورانه بر عهده دارند.

بیست و پنجمین همایش ملی تجلیل از واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز کشور، فرصتی ارزشمند برای قدردانی از مجموعه‌هایی است که فراتر از الزامات قانونی و با نگاهی آینده‌نگر، اقدامات مؤثری در حوزه حفاظت از محیط‌زیست انجام داده و نشان داده‌اند که می‌توان میان تولید، رقابت‌پذیری اقتصادی و مسئولیت‌پذیری محیط‌زیستی، توازن برقرار کرد. این واحدها، با استقرار نظام‌های مدیریتی کارآمد، سرمایه‌گذاری در بهبود فرآیندها، کاهش شدت مصرف انرژی و آب و حرکت به سمت اقتصاد چرخشی، الگویی شایسته برای سایر بخش‌های تولیدی کشور به شمار می‌روند.

برگزاری این همایش، نه تنها تجلیل از عملکردهای موفق و قابل تقدیر است، بلکه بستری برای انتقال تجربه، هم‌افزایی، ترویج فرهنگ حفاظت از محیط‌زیست و تقویت گفت‌وگو میان صنعت سبز در سطح ملی محسوب می‌شود. سازمان حفاظت محیط‌زیست بر این باور است که توسعه همکاری‌های سازنده با بخش خصوصی، تشکلهای تخصصی، دانشگاه‌ها و نهادهای اجرایی، کلید دستیابی به آینده‌ای ایمن، سالم و پایدار برای کشور است. در پایان، ضمن قدردانی از کلیه واحدهای منتخب، دست‌اندرکاران برگزاری همایش و تمامی فعالان دلسوز عرصه صنعت سبز، امیدوارم این حرکت ارزشمند، گامی مؤثر در مسیر تحقق توسعه پایدار، ارتقاء کیفیت محیط‌زیست و اعتلای جایگاه ایران در عرصه صنعتی و محیط‌زیستی منطقه و جهان باشد.

شینا انصاری

معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست

www.doe.ir
info@doe.ir

پیام معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست

محیط زیست انسانی، نقطه تلاقی توسعه، سلامت جامعه و کیفیت زندگی شهروندان است و هر تصمیم در حوزه صنعت، معدن و خدمات، مستقیماً بر این پیوند اثرگذار خواهد بود. امروز بیش از هر زمان دیگری روشن است که کاهش اثرات نامطلوب فعالیت های اقتصادی بر هوا، آب، خاک و زیست بوم های انسانی، شرط اساسی دستیابی به توسعه ای متوازن و پایدار به شمار می رود.

معاونت محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست، با تمرکز بر مدیریت و کنترل آلاینده ها، بهبود کیفیت هوا، ارتقای نظام های پایش محیط زیستی و صیانت از منابع پایه، همواره تلاش کرده است

مسیر تعامل سازنده با بخش تولید را تقویت کند. در این چارچوب، واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز، نمونه های موفق از تلفیق مسئولیت پذیری اجتماعی با بهره وری اقتصادی هستند؛ واحدهایی که با اصلاح فرآیندها، استفاده از فناوری های کم آلاینده، استقرار سامانه های مدیریتی نوین و توجه به سلامت کارکنان و جوامع پیرامونی، گام های مؤثری در کاهش فشار بر محیط زیست برداشته اند.

بسیست و پنجمین همایش ملی تجلیل از واحدهای سبز، صرفاً آیینی برای قدردانی نیست، بلکه بستری حرفه ای برای تبادل تجربه ها، بازشناسی راهکارهای عملی و تقویت رویکرد پیشگیرانه در مدیریت محیط زیستی محسوب می شود. تجربیات این واحدها نشان می دهد که با برنامه ریزی صحیح، پایش مستمر و تعهد مدیریتی، می توان ضمن حفظ استانداردهای محیط زیستی، مسیر رشد و نوآوری را نیز هموار ساخت.

اینجانب ضمن قدردانی از تلاش های ارزشمند واحدهای منتخب و دست اندرکاران برگزاری این همایش، امیدوارم معرفی و ترویج این الگوهای موفق، موجب تعمیق نگاه مسئولانه در همه بخش های تولیدی کشور شود و گامی مؤثر در جهت ارتقای سلامت محیط زیست انسانی، افزایش اعتماد عمومی و حرکت نظام مند به سوی صنعت سبز باشد.

سعید محمودی

سرپرست معاونت محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست

پیام مدیرکل دفتر ارزیابی محیط زیستی

فرآیند شناسایی و انتخاب واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز کشور، جلوه‌ای روشن از رویکرد علمی، نظام‌مند و مبتنی بر شواهد در مدیریت و ارزیابی عملکرد محیط‌زیستی بخش‌های تولیدی و خدماتی است. در این فرآیند، انتخاب واحدهای برتر نه بر اساس ادعا، بلکه بر پایه ارزیابی دقیق عملکرد واقعی، پایش مستمر و انطباق با

شاخص‌های مصوب محیط‌زیستی صنایع و خدمات سبز انجام می‌شود؛ شاخص‌هایی که با هدف کاهش اثرات منفی محیط‌زیستی فعالیت‌ها و تقویت مسیر حرکت به سوی صنعت سبز تدوین و به‌روزرسانی شده‌اند. دبیرخانه انتخاب واحدهای سبز، مستقر در دفتر ارزیابی محیط‌زیستی سازمان حفاظت محیط‌زیست، با اتکا به ظرفیت‌های تخصصی کارشناسان و با همکاری مؤثر دستگاه‌های ذی‌ربط، فرآیند بررسی و ارزیابی واحدهای متقاضی را به‌صورت جامع و منسجم به انجام رسانده است. این ارزیابی‌ها، مجموعه‌ای از مؤلفه‌های کلیدی از جمله میزان رعایت الزامات و استانداردهای محیط‌زیستی، مدیریت و کنترل آلاینده‌های هوا، آب و خاک، مصرف بهینه انرژی و منابع، مدیریت پسماند، استفاده از فناوری‌های پاک، آموزش و فرهنگ‌سازی، استقرار نظام مدیریت سبز، تقویت سیستم‌های مدیریتی، استقرار نظام‌های پایش و گزارش‌دهی و نیز اقدامات داوطلبانه فراتر از تکالیف قانونی را در بر گرفته است.

در این میان، مشارکت فعال ادارات کل حفاظت محیط زیست استان ها نقشی تعیین کننده در کیفیت و اعتبار فرآیند ارزیابی داشته است. کارشناسان محیط زیست در استان ها، با شناخت دقیق از شرایط محلی، وضعیت استقرار واحدها و سوابق عملکرد محیط زیستی آن ها، از طریق بررسی مستندات، بازدیدهای میدانی، راستی آزمایی اطلاعات و ارائه گزارش های کارشناسی، سهم بسزایی در اجرای دقیق، عادلانه و شفاف فرآیند انتخاب واحدهای سبز ایفا کرده اند. بی تردید، بدون این همکاری تخصصی و مسئولانه، دستیابی به نتایج قابل اتکا امکان پذیر نبود. از بین ۲۸۷ واحد متقاضی که عملکرد محیط زیستی سال ۱۴۰۳ خود را اظهار کرده اند، تعداد ۱۸۴ واحد مربوط به صنعت، ۱۴ مورد معدن و ۸۹ مورد واحد خدماتی بوده است. واحدهای منتخب سال ۱۴۰۳، مجموعه هایی هستند که تعهد مستمر به حفاظت از محیط زیست را در عملکرد اجرایی خود نهاده اند و نتایج قابل سنجش اقدامات آن ها در بهبود شاخص های محیط زیستی، مبنای انتخاب و معرفی شان قرار گرفته است. این واحدها نشان داده اند که با برنامه ریزی هدفمند، سرمایه گذاری در بهبود فرآیندها و مشارکت فعال مدیران و کارکنان، می توان همزمان به ارتقای بهره وری و کاهش مخاطرات محیط زیستی دست یافت.

دبیرخانه انتخاب واحدهای سبز، همواره بر شفافیت، عدالت در ارزیابی و ارتقای مستمر شاخص ها و روش های ارزیابی تأکید داشته و این رویکرد را در دوره های آتی نیز با جدیت دنبال خواهد کرد. امید است معرفی و تجلیل از این واحدهای پیشرو، ضمن قدردانی از تلاش های صورت گرفته، زمینه ساز الگوگیری سایر واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی کشور و تقویت مسئولیت پذیری محیط زیستی در سطح ملی باشد.

در پایان، ضمن تشکر از تمامی واحدهای شرکت کننده، کارشناسان پرتلاش دبیرخانه، همکاران گرامی در ادارات کل حفاظت محیط زیست استان ها و کلیه دستگاه های همکار بویژه پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار در برگزاری این همایش، توفیق روزافزون همگان را در مسیر حفاظت مؤثر از محیط زیست و تحقق توسعه پایدار کشور آرزو مندم.

مرجان شاکری

مدیرکل دفتر ارزیابی زیست محیطی

پیام رئیس پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار

پژوهش و دانش، آنگاه به معنای واقعی کلمه اثربخش و ماندگار خواهد بود که از مرز تولید یافته‌های علمی فراتر رود و در تصمیم‌سازی، سیاست‌گذاری و عرصه عمل، به راهکارهایی مؤثر برای حل مسائل و بهبود کیفیت زندگی جامعه تبدیل شود. از این منظر، بیست‌وپنجمین همایش ملی تقدیر از واحدهای صنعتی، معدنی

و خدماتی سبز، فرصتی ارزشمند برای پیوند هدفمند دانش، سیاست و عمل و بستری برای تقویت همکاری سازنده میان پژوهشگران، سیاست‌گذاران و مدیران و فعالان عرصه تولید و خدمات کشور است.

پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار سازمان حفاظت محیط زیست، به‌عنوان بازوی علمی و پژوهشی سازمان، مفتخر است که اجرای این رویداد ملی را بر عهده دارد. برگزاری این همایش با مشارکت و تعامل سازنده بخش‌های مختلف سازمان، به‌ویژه معاونت محیط زیست انسانی و دفتر ارزیابی زیست محیطی، همچنین همراهی دستگاه‌های اجرایی، واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی و جامعه دانشگاهی کشور دنبال شده است. تلاش ما بر آن بوده است که این همایش به بستری پویا برای تبادل دانش، انتقال تجربه، معرفی دستاوردهای نوآورانه و ترویج راهکارهای عملی در مسیر ارتقای عملکرد محیط زیستی بنگاه‌های اقتصادی کشور تبدیل شود؛

پژوهشکده محیط‌زیست و توسعه پایدار در ایفای مأموریت خود، بر توسعه پیوند میان دانشگاه، صنعت و دستگاه‌های اجرایی تأکید دارد و از ظرفیت‌های مراکز علمی کشور، از جمله در چارچوب تفاهم‌نامه‌های همکاری با دانشگاه‌ها، برای تقویت بنیان‌های علمی سیاست‌ها و برنامه‌های محیط‌زیستی بهره می‌گیرد. حضور و مشارکت پژوهشگران و دانشجویان در کنار مدیران و کارشناسان اجرایی و فعالان بخش‌های تولیدی و خدماتی، زمینه‌ای ارزشمند برای نزدیک‌تر شدن عرصه علم و عمل و تبدیل یافته‌های پژوهشی به راهکارهای قابل اجرا برای حل مسائل واقعی محیط‌زیست فراهم می‌آورد.

پرواضح است، گذار به سوی اقتصاد سبز نیازمند رویکردی علمی، داده‌محور و نوآورانه است. توسعه پایدار زمانی تحقق خواهد یافت که رشد اقتصادی، بهره‌وری منابع و حفاظت از محیط‌زیست نه در تقابل با یکدیگر، بلکه در چارچوب یک منظومه واحد و هم‌افزا دنبال شوند. در این مسیر، پژوهشکده محیط‌زیست و توسعه پایدار، در جایگاه پشتیبان علمی سازمان حفاظت محیط‌زیست، خود را متعهد به تقویت بنیان‌های علمی تصمیم‌گیری و حمایت از رویکردهای نوآورانه و پایدار در بخش‌های مختلف اقتصادی کشور می‌داند. امید است این همایش، ضمن ارج نهادن به تلاش و مسئولیت‌پذیری واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی پیشرو، زمینه‌ساز گسترش همکاری‌های پایدار میان دانشگاه، صنعت و دولت و گامی مؤثر در جهت نهادینه‌سازی فرهنگ حفاظت از محیط‌زیست، ارتقای بهره‌وری منابع، توسعه فناوری‌های پاک و حرکت شتابان ترک‌شور به سوی توسعه پایدار باشد.

در پایان، بر خود لازم می‌دانم از همکاران پرتلاش پژوهشکده، مجموعه سازمان حفاظت محیط‌زیست، به‌ویژه مقام عالی سازمان، معاونت محیط‌زیست انسانی، دفتر ارزیابی زیست‌محیطی، واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی مشارکت‌کننده و تمامی دست‌اندرکاران برگزار این رویداد ملی صمیمانه قدردانی نمایم.

جلیل بادام‌فیروز

رئیس پژوهشکده محیط‌زیست و توسعه پایدار سازمان حفاظت محیط‌زیست
و مجری بیست و پنجمین همایش ملی تقدیر از واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز

صنعت سبز؛ مبانی نظری و راهبردهای اجرایی در مسیر توسعه پایدار ایران علیرضا رحمتی – رئیس مرکز آموزش و ارتباط با صنعت پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار

— ۱- مقدمه

توسعه صنعتی موتور محرکه رشد اقتصادی جوامع مدرن بوده است، اما مدل‌های صنعتی سنتی که بر استخراج بی‌رویه منابع و تولید حجم عظیمی از پسماند متکی هستند، تعادل اکولوژیکی سیاره را به شدت تهدید کرده‌اند (ساروخانی و احمدی، ۲۰۲۰). تغییرات اقلیمی، کمبود منابع حیاتی (مانند آب و انرژی)، و تخریب زیستگاه‌ها، ضرورت تغییر پارادایم از صنعت خاکستری به صنعت سبز را بیش از پیش آشکار ساخته است.

صنعت سبز (Green Industry) فراتر از صرفاً انطباق با مقررات محیط‌زیستی است؛ این رویکرد شامل طراحی، تولید، توزیع و مصرف محصولات و خدماتی است که اثرات منفی محیط‌زیستی را به حداقل می‌رسانند، در عین حال که کارایی اقتصادی را حفظ یا ارتقا می‌دهند (سازمان ملل، ۲۰۱۵). هدف اصلی، دستیابی به توسعه پایدار از طریق ادغام ملاحظات محیط‌زیستی در تمام سطوح زنجیره ارزش صنعتی است.

در این مقوله سعی شده است تا ابتدا مبانی نظری صنعت سبز تشریح، سپس ابزارهای کلیدی آن مورد بررسی قرار گیرد و در نهایت، با تمرکز بر ایران، نقش عملی این رویکرد در حفاظت محیط‌زیست تحلیل شود.

— ۲ — مبانی نظری صنعت سبز

صنعت سبز ریشه در مفهوم گسترده‌تر توسعه پایدار دارد که توسط گزارش برانتلند (۱۹۸۷) معرفی شد. این مفهوم بر سه رکن اساسی استوار است: پایداری اقتصادی، پایداری اجتماعی، و پایداری محیط‌زیستی (Elkington, 1998). صنعت سبز مجموعه‌ای از فعالیت‌های تولیدی است که در آن، بهره‌وری منابع افزایش یافته و آلاینده‌ها و پسماندها از مبدأ (Source Reduction) به حداقل می‌رسند، با هدف کاهش تأثیرات منفی بر محیط‌زیست در طول چرخه عمر محصول (OECD, 2011).

بر اساس تعریف رسمی UNIDO، صنعت سبز به رویکردی از توسعه صنعتی اطلاق می‌شود که ضمن حفظ رشد اقتصادی و افزایش رقابت‌پذیری، آثار منفی محیط‌زیستی را کاهش داده و بهره‌وری استفاده از منابع را بهبود می‌بخشد. در این دیدگاه، صنعت سبز محدود به کنترل آلودگی در انتهای فرآیند نیست، بلکه کل چرخه تولید، از طراحی محصول تا مصرف و دفع نهایی را در بر می‌گیرد (UNIDO, 2020).

— ۳ — نقش صنعت سبز در حفاظت از محیط‌زیست ایران

ایران با توجه به موقعیت جغرافیایی خاص خود، با چالش‌های محیط‌زیستی جدی مانند بحران آب، فرسایش خاک، آلودگی هوا در کلان‌شهرها و کاهش شدید منابع انرژی فسیلی مواجه است (کاظمی و رشیدی، ۲۰۲۱). صنعت ایران، به ویژه صنایع سنگین مانند نفت، گاز، پتروشیمی و فولاد، سهم قابل توجهی در این چالش‌ها دارند.

چالش‌های پیاده‌سازی صنعت سبز در ایران

علی‌رغم وجود ظرفیت‌ها، موانع ساختاری و فرهنگی مانع اصلی تحقق صنعت سبز هستند:

۱. یارانه‌های انرژی: قیمت پایین انرژی و آب، انگیزه کمی برای سرمایه‌گذاری در فناوری‌های بهره‌وری سبز ایجاد می‌کند.
۲. مقررات ناکارآمد: عدم وجود مکانیسم‌های قوی تشویقی (مالیات کربن، تخفیف مالیاتی برای سرمایه‌گذاری سبز).
۳. فناوری‌های قدیمی: بخش قابل توجهی از صنایع از تجهیزات قدیمی با بازدهی پایین استفاده می‌کنند.
۴. فقدان درک کافی: اغلب مدیران، اقدامات محیط‌زیستی را هزینه اضافی می‌دانند نه سرمایه‌گذاری استراتژیک.

— ۴ — ابزارهای کلیدی دستیابی به صنعت سبز

۴-۱- استاندارد های محیط زیست

نظام حقوقی ایران از دهه ۱۳۵۰ تاکنون استانداردهای متعددی در حوزه محیط‌زیست تصویب کرده است. پایه اصلی این استانداردها در ماده‌های مختلف قانون اساسی (به‌ویژه اصل پنجاهم) و قوانین عادی شکل گرفته است. برخی از مهم‌ترین اسناد و نهادهای مرتبط عبارت‌اند از:

۱. قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست (۱۳۵۳) و آیین نامه اجرایی - نخستین قانون جامع محیط زیستی ایران که وظیفه تدوین حدود مجاز آلاینده‌گی‌ها را برعهده سازمان حفاظت محیط زیست گذاشت.
 ۲. قانون مدیریت پسماندها (۱۳۸۳) و آیین نامه‌های اجرایی - مشخص کننده استانداردهای تخلیه، بازیافت و دفن مواد زائد صنعتی و شهری.
 ۳. قانون هوای پاک (۱۳۹۶) و آیین نامه های اجرایی - معین کننده حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا و الزامات فنی برای صنایع، خودروها و نیروگاه ها.
 ۴. قانون حفاظت خاک (۱۴۰۰) و آیین نامه های اجرایی- حفاظت و کنترل خاک، پایش خاک، کنترل و رفع آلودگی خاک، مدیریت کود و سم
 ۵. برنامه های توسعه پنج ساله (به ویژه برنامه ششم و هفتم) - شامل اهداف کمی برای کاهش آلودگی، حفظ زیستگاه ها و گسترش انرژی های تجدیدپذیر.
- براساس این چارچوب ها، شاخص های استاندارد برای کیفیت آب، خاک، هوا و صوت توسط سازمان حفاظت محیط زیست تدوین شده و در سطح ملی اجرا می شود.
- با وجود پیشرفت های قانونی، رعایت عملی استانداردهای محیط زیستی در بسیاری از بخش ها با چالش مواجه است:
- آلودگی هوا: حدود ۳۰ درصد از شهرهای ایران در بیشتر روزهای سال از حد استاندارد جهانی WHO فراتر می روند (مرکز تحقیقات آلودگی هوا، ۱۴۰۱).
 - کیفیت آب های سطحی: در برخی مناطق صنعتی، غلظت مواد آلی و فلزات سنگین بیش از حد مجاز ملی است (مجله علوم محیط زیست، دانشگاه تهران، ۱۳۹۹).
 - مدیریت پسماند: کمتر از ۲۰٪ پسماندها بازیافت می شوند و دفن غیراستاندارد در حاشیه شهرها منجر به آلودگی خاک و آب های زیرزمینی شده است (سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور، ۱۴۰۱).
 - فرسایش خاک و جنگل ها: برداشت بی رویه منابع و تغییر کاربری اراضی، حدود ۲ میلیون هکتار از جنگل های شمال کشور را در معرض تخریب قرار داده است (سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور).
- این داده ها نشان می دهد که اجرای استانداردها، بیشتر از جنبه «اعلامی»، نیازمند نظارت و الزام اجرایی است.
- رعایت استانداردهای محیط زیست برای ایران صرفاً یک الزام قانونی نیست، بلکه ضرورت علمی و اقتصادی است که به دلایل زیر حیاتی محسوب می شود:
۱. سلامت عمومی: آلودگی هوا و آب عامل اصلی بیماری های تنفسی و سرطان در مناطق شهری ایران است؛ رعایت استانداردها مستقیماً سلامت شهروندان را تضمین می کند.
 ۲. امنیت غذایی: تخریب خاک و منابع آب تأثیر مستقیم بر تولید محصولات کشاورزی دارد. استانداردهای خاک و آب

از این چرخه حیاتی حفاظت می‌کنند.

۳. پایداری اقتصادی: خسارات ناشی از بحران‌های محیط‌زیستی (مانند خشک‌سالی یا ریزگردها) سالانه بیش از ۳٪ تولید ناخالص داخلی کشور را کاهش می‌دهد.

۴. تعهدات بین‌المللی: رعایت استانداردهای محیط‌زیستی، شرط لازم برای همکاری‌های بین‌المللی در زمینه انرژی، تجارت و سرمایه‌گذاری خارجی است.

۵. عدالت بین‌نسلی: مطابق اصل ۵۰ قانون اساسی، حفظ محیط‌زیست وظیفه‌ای عمومی است تا نسل‌های آینده از منابع طبیعی بهره‌مند شوند.

۴-۲- مسئولیت‌پذیری اجتماعی و محیط‌زیستی بنگاه‌ها (CEnSR)

مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکتی (CSR) به تدریج تکامل یافته و شامل بعد قوی محیط‌زیستی شده است که به آن مسئولیت‌پذیری اجتماعی و محیط‌زیستی بنگاه‌ها (Corporate Environmental and Social Responsibility - CEnSR) می‌گویند. CEnSR نشان‌دهنده تعهد یک بنگاه فراتر از الزامات قانونی، برای کاهش آسیب‌های محیط‌زیستی و افزایش منافع اجتماعی است (Carroll, 1991).

در چارچوب صنعت سبز، CEnSR شامل موارد زیر است:

- شفافیت: افشای داوطلبانه داده‌های محیط‌زیستی.
 - مدیریت زنجیره تأمین سبز: اعمال استانداردها بر تأمین‌کنندگان.
 - سرمایه‌گذاری در فناوری‌های پاک: تخصیص منابع برای کاهش ردپای کربن و آب.
- پذیرش CEnSR منجر به افزایش اعتماد ذی‌نفعان و کاهش ریسک‌های نظارتی می‌شود (Porter & Kramer, 2011).

۴-۳- اقتصاد سبز و اقتصاد چرخشی

صنعت سبز بستری برای تحقق دو مفهوم کلیدی در اقتصاد مدرن است: اقتصاد سبز و اقتصاد چرخشی:

۴-۳-۱- اقتصاد سبز (Green Economy)

اقتصاد سبز سیستمی است که نتایج آن رفاه انسانی و عدالت اجتماعی را بهبود می‌بخشد، در حالی که ریسک‌های محیط‌زیستی و کمبود منابع را به طور قابل توجهی کاهش می‌دهد (UNEP, 2011). در این رویکرد، ارزش اقتصادی براساس استفاده پایدار از دارایی‌های طبیعی تعریف می‌شود.

معیارهای اقتصاد سبز:

- سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر.
- افزایش بهره‌وری انرژی در بخش‌های کلیدی.

• سیستم‌های حمل و نقل پاک.

اقتصاد سبز اقتصادی است که در آن رشد درآمد و اشتغال از طریق سرمایه گذاری های عمومی و خصوصی برای کاهش انتشار کربن و آلودگی، افزایش و بهبود کارایی انرژی و منابع و پیشگیری از اتلاف تنوع زیستی و خدمات اکوسیستمی حاصل شود.

تعریف سازمان ملل از اقتصاد سبز: براساس بیانیه ۲۸۳ ماده‌ای سازمان ملل در رپو بعلاوه ۲۰ (۲۰۱۲ میلادی) اقتصاد سبز به مفهوم نتیجه دستیابی به رفاه و عدالت اجتماعی همراه با کاهش چشمگیر تهدیدات محیط زیستی و اکولوژیکی، به بیان ساده تر رشد اقتصادی برابر با کربن کمتر، مصرف منابع با بهره‌وری بالا و شمول اجتماعی عنوان گردیده است. اقتصاد سبز در واقع گذر از اقتصاد قهوه‌ای به جای استفاده از استخراج منابع، سوخت فسیلی و اشتغال ناپایدار به سمت اقتصاد سبز با کارآمدی منابع استخراج شده، استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و ایجاد اشتغال پایدار است (شکل ۱)

این شکل به صورت مفهومی، دو الگوی غالب توسعه اقتصادی را مقایسه می‌کند: اقتصاد قهوه‌ای و اقتصاد سبز. در الگوی اقتصاد قهوه‌ای، رشد اقتصادی عمدتاً بر پایه استخراج فزاینده منابع طبیعی، وابستگی به سوخت‌های فسیلی و ایجاد اشتغال ناپایدار استوار است که پیامد آن افزایش فشار بر محیط زیست، کاهش سرمایه‌های طبیعی و تداوم ریسک‌های اجتماعی و محیط‌زیستی در بلندمدت می‌باشد.

در مقابل، اقتصاد سبز با تمرکز بر افزایش کارایی منابع، گسترش انرژی‌های تجدیدپذیر و ایجاد اشتغال پایدار، رویکردی یکپارچه به توسعه ارائه می‌دهد که هم‌زمان اهداف اقتصادی، محیط‌زیستی و اجتماعی را پوشش می‌دهد. این گذار مفهومی نشان می‌دهد که تغییر مدل رشد از اقتصاد قهوه‌ای به اقتصاد سبز، نه تنها موجب کاهش اثرات منفی محیط‌زیستی می‌شود، بلکه بستر لازم برای پایداری اقتصادی و رفاه اجتماعی بلندمدت را نیز فراهم می‌سازد (UNEP, 2011).

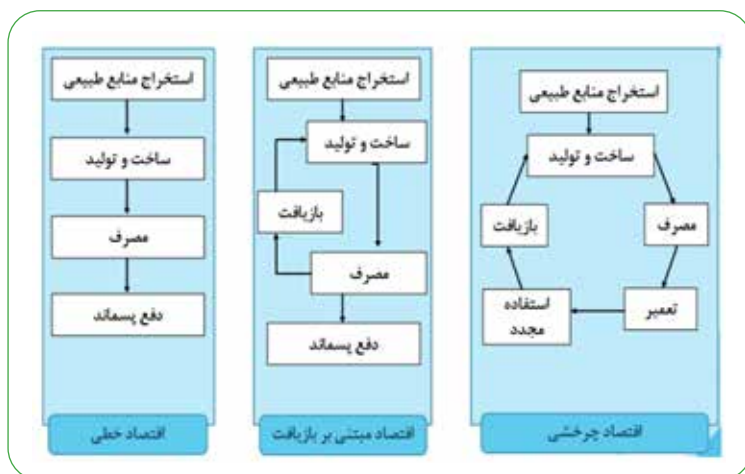
UNEP (2011). Towards a Green Economy

۴-۳-۲- اقتصاد چرخشی (Circular Economy)

اقتصاد چرخشی پاسخی مستقیم به مدل خطی "برداشت-تولید-دورریز" است. هدف اصلی، حفظ ارزش محصولات، اجزا و مواد در بالاترین سطح ممکن برای طولانی‌ترین زمان ممکن است (Ellen MacArthur Foundation, 2013).

در صنعت سبز، این امر مستلزم موارد زیر است:

۱. طراحی برای دوام و تجزیه‌پذیری: افزایش طول عمر محصول.
 ۲. استفاده مجدد و بازسازی (Remanufacturing): بازیابی قطعات اصلی.
 ۳. بازیافت: تبدیل پسماند به ماده اولیه برای چرخه‌های تولید بعدی.
- فرایند اقتصادی مبتنی بر چرخش مواد، به طور ذاتی مصرف منابع اولیه را کاهش داده و حجم ورودی به لندفیل‌ها را به حداقل می‌رساند (جوادپورو همکاران، ۲۰۲۲).
- اقتصاد چرخشی به عنوان یک نظام اقتصادی پایدار تلقی می‌شود که در آن رشد اقتصادی از طریق کاهش و گردش مجدد منابع طبیعی از مصرف منابع جدا می‌شود. هدف اقتصاد چرخشی استفاده ی بهینه از منابع اولیه و کاهش آلودگی و ضایعات در هر مرحله تا حد امکان و مطلوب است (Geissdoerfer et al, 2017).

شکل ۲: مقایسه اقتصاد چرخشی با اقتصاد خطی

شکل ۳: سلسله مراتب استراتژی در اقتصاد چرخشی

۴-۴- بهره‌وری سبز (Green Productivity)

تحول به سمت صنعت سبز نیازمند تغییر در نحوه اندازه‌گیری کارایی و نحوه اداره عملیات صنعتی است. بهره‌وری سبز معیاری است که نه تنها خروجی اقتصادی را در مقابل ورودی‌های سنتی (نیروی کار، سرمایه) می‌سنجد، بلکه تأثیرات محیط‌زیستی مرتبط با آن تولید را نیز لحاظ می‌کند (UNIDO, 2018). بهبود بهره‌وری سبز معمولاً از طریق نوآوری‌های فرآیندی (مانند بهینه‌سازی واکنش‌های شیمیایی برای کاهش محصولات جانبی) و نوآوری‌های محصولی (مانند سبک‌سازی مواد) حاصل می‌شود. مفهوم بهره‌وری سبز در سال ۱۹۹۴ توسط «سازمان بهره‌وری آسیا» معرفی گردید: بهره‌وری سبز استراتژی انتخاب شده‌ای برای توسعه پایدار محیطی است. (APO, 2017)

هدف اصلی بهره‌وری سبز افزایش حفاظت محیط زیست است، به نحوی که موجب افزایش سودآوری تجاری گردد و در سطوح مختلف منطقه‌ای، فرمانطقه‌ای، ملی و سازمانی قابل بکارگیری می‌باشد و رویکرد اصلی آن ارتقای کیفیت زندگی است.

بهره‌وری سبز نگرش پیشگیرانه‌ای را ترویج می‌کند که عکس‌العملی در قبال هزینه‌های اقتصادی گزاف روش‌های کنترل

آلودگی در انتهای خط است. بهره‌وری سبز رابطه مستحکمی بین بهبود محیط زیست و صرفه جویی اقتصادی را موجب می‌شود. به همین دلیل است که در جوامع علمی-صنعتی، این رویکرد به عنوان روشی برای تلفیق توسعه صنعتی و حفظ محیط زیست توصیه و به کار گرفته می‌شود.

بهره‌وری سبز شامل مدیریت بهتر و تغییر اساسی نگرشها در تمام سطوح یک تشکیلات از بالاترین رده مدیریتی تا پایین‌ترین رده شغلی است. لذا نتیجه می‌شود که این رویکرد صرفاً در پی تغییر فناوری نیست. تفاوت اساسی بین کنترل آلودگی و رویکرد بهره‌وری سبز مربوط به زمان است. کنترل آلودگی یک نگرش «علاج واقعه بعد از وقوع» است در حالیکه بهره‌وری سبز با فلسفه نگاه به آینده، پیش‌بینی و پیشگیری، مبتنی بر این بینش است که «پیشگیری بهتر از درمان است».

بهره‌وری سبز بیشتر بازدارنده است یعنی جلوگیری از ایجاد آلودگی به منظور توسعه منافع اقتصادی به همراه حفظ محیط زیست. در صورتی که استراتژی کنترل آلودگی، مواد زائد آلاینده را به صورت یک عنصر پذیرفته و سعی در پیدا کردن راه‌هایی برای کنترل آنها می‌نماید. یعنی رویکرد کنترل در انتهای خط بر آلاینده‌ها تأکید دارد در صورتی که رویکرد پیشگیری بر محصول و فرآیند تولید تأکید می‌کند.

مدیریت بهره‌وری سبز در همه بخش‌های مختلف یک سازمان و ادارات و حتی کارخانجات مختلف قابل اجرا بوده و بازدهی به سزایی را دربر خواهد داشت. مراحل مدیریت بهره‌وری سبز که منجر به حفظ انرژی و افزایش کارایی در محیط می‌گردد، به شرح زیر می‌باشد: (APO, 2017)

مرحله (۱): شروع

- تشکیل تیم
- مشاهدات میدانی و جمع‌آوری اطلاعات

مرحله (۲): برنامه‌ریزی

- شناسایی مسائل و مشکلات
- هدف‌گذاری

مرحله (۳): ایجاد و ارزیابی و اولویت‌بندی راهکارهای مختلف بهره‌وری سبز

- ایجاد راهکارهای مدیریت سبز
- ارزیابی و اولویت‌بندی راهکارهای مختلف بهره‌وری سبز

مرحله (۴): اجرای راهکارهای مدیریت سبز

- تدوین برنامه عملیاتی مدیریت سبز

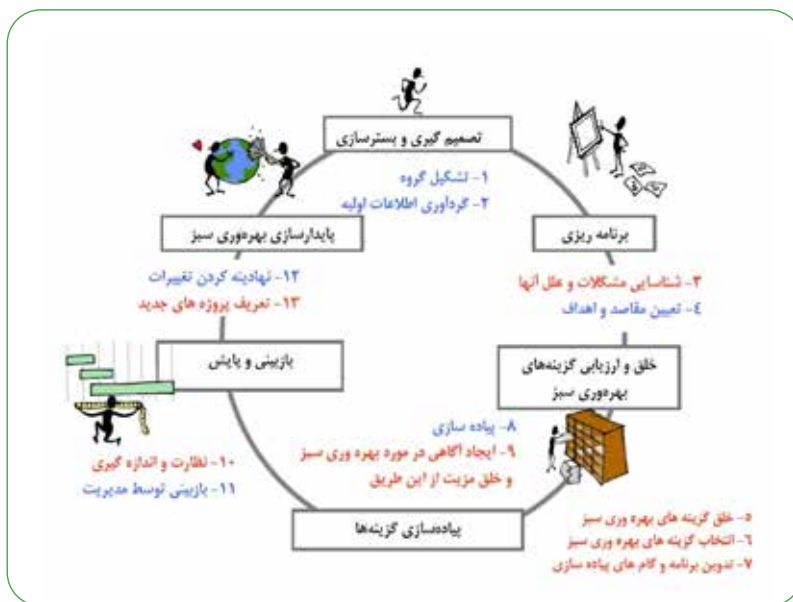
- اجرای راهکارهای انتخاب شده
- آموزش، آگاهی و توسعه توانمندی

مرحله (۵): نظارت و مرور کلی

- نظارت و ارزیابی نتایج
- بازنگری مدیریت

مرحله (۶): نهادینه کردن مدیریت سبز

- تغییرات در سیستم مدیریت سازمان
- شناسایی مسائل جدید برای بهبود مداوم (APO,2017)

شکل ۴: ابزارها و تکنیک‌های بهره‌وری سبز

۴-۵- مدیریت سبز (Green Management)

مدیریت سبز شامل به کارگیری استراتژی‌ها، رویه‌ها و سیستم‌هایی است که هدف آن‌ها کاهش اثرات منفی محیط زیستی در تمام وظایف مدیریتی (از برنامه‌ریزی استراتژیک تا کنترل عملیاتی) است (آقایی و همکاران، ۲۰۱۹). این امر اغلب از طریق پیاده‌سازی سیستم‌های مدیریت محیط زیستی مانند ISO 14001 میسر می‌شود. مدیریت سبز نیازمند تعهد سطح بالاست و فرهنگ سازمانی را به سمت مسئولیت‌پذیری محیط زیستی سوق می‌دهد.

مدل مدیریت سبز مبتنی بر مفاهیم بنیادین طراحی شده است. این مفاهیم که برگرفته از تجربیات سازمان‌هایی است که توانسته‌اند سه مسئولیت اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی را با هارمونی متوازن مدیریت نمایند.

مدیریت سبز بعنوان یک رویکرد مدرن زیست محیطی در سازمانها با تاکید بر یکپارچگی، مسئولیت‌پذیری اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی در جهان اجرا می‌گردد که مبتنی بر اصول ذیل است (شکل ۹).

- رهبری مبتنی بر رویکرد سبز
- توسعه فرایندهای سبز
- یادگیری و هدایت نوآوری
- ایجاد شراکت سبز

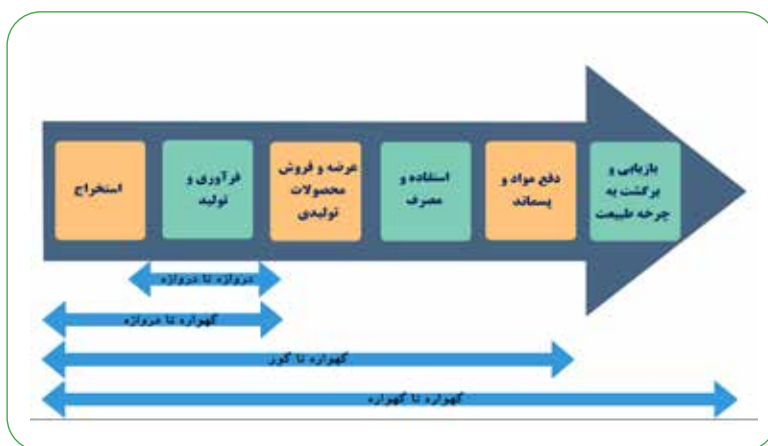

شکل ۵: مدیریت سبز و مسئولیت پایدار

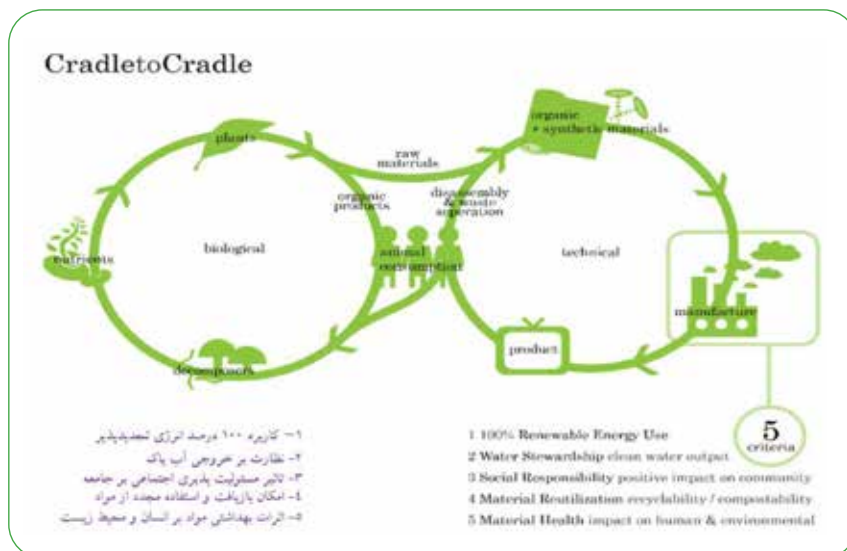
۴-۶- ارزیابی چرخه حیات (Life Cycle Assessment - LCA)

LCA یک ابزار تحلیلی جامع است که برای ارزیابی کمی اثرات محیط زیستی مرتبط با تمام مراحل زندگی یک محصول یا خدمت (از استخراج مواد اولیه تا دفع نهایی) استفاده می شود (ISO 14040). LCA به بنگاه ها کمک می کند تا "نقاط داغ" محیط زیستی (Hotspots) در فرآیند تولید خود را شناسایی کرده و تصمیمات طراحی را به سمت کاهش بار کلی محیطی سوق دهند. LCA روشی برای ارزیابی اثرات و پیامدهای محیط زیستی در طول مراحل متوالی و به هم پیوسته یک سیستم محصول، از زمان استخراج مواد خام یا استحصال آن ها از منابع طبیعی تا دفع نهایی و بروی موارد ذیل متمرکز می باشد:

- اثر بر منابع غیرزیستی
- اثر بر انرژی
- گرمایش جهانی
- ایجاد اکسیدان های فتوشیمیایی (مه دود)
- تولید اسید
- اثر سمیت بر انسان (سرطان زا)
- سمیت اکولوژیکی
- یوتروفیکاسیون
- کاهش ازن استراتوسفری (از بین رفتن لایه ازن)

شکل ۶: دامنه ارزیابی چرخه حیات

شکل ۷: ارزیابی چرخه حیات- گهواره تا گهواره

۴-۷- گزارش دهی پایداری (GRI)

گزارش دهی پایداری، ابزاری حیاتی برای ارتباط عملکرد محیط زیستی و اجتماعی بنگاه با ذی نفعان است. چارچوب جهانی گزارش دهی (Global Reporting Initiative-GRI) پرکاربردترین استاندارد جهانی برای تهیه این گزارش هاست (GRI Standards).

گزارش دهی پایداری در چارچوب GRI فراتر از گزارش های مالی سنتی بوده و بر مبنای مفهوم سه گانه پایداری (Triple Bot- tom Line) شامل موارد ذیل استوار است:

- عملکرد اقتصادی،
- مسئولیت اجتماعی،
- حفاظت از محیط زیست

فلسفه اصلی GRI بر این اصل بنا شده است که سازمان ها باید تأثیرات واقعی فعالیت های خود بر جامعه و محیط زیست را شناسایی و به طور شفاف گزارش کنند، نه صرفاً ریسک های مالی مرتبط با پایداری. این رویکرد به تصمیم گیران، ذی نفعان و نهادهای نظارتی کمک می کند تا تصویر جامع تری از عملکرد سازمان به دست آورند.

چارچوب GRI بر اصولی مانند اهمیت (Materiality)، مشارکت ذی نفعان، جامعیت، دقت و توازن اطلاعات استوار است

و از ساختاری هدفمند شامل استانداردهای عمومی، بخشی و موضوعی تشکیل می‌شود. این ساختار امکان انتخاب شاخص‌های متناسب با ماهیت فعالیت هر سازمان را فراهم کرده و گزارش‌دهی را منعطف و کاربردی می‌سازد. از مهم‌ترین موضوعات مورد توجه در GRI می‌توان به مصرف انرژی و آب، انتشار گازهای گلخانه‌ای، مدیریت پسماند، حقوق نیروی کار و سلامت و ایمنی شغلی اشاره کرد.

پیاده‌سازی گزارش‌دهی پایداری مبتنی بر GRI، علاوه بر ارتقای مدیریت ریسک‌های محیط‌زیستی و اجتماعی، موجب افزایش اعتماد ذی‌نفعان، بهبود تصمیم‌گیری مدیریتی و هم‌راستایی با الزامات ESG می‌شود. در کشورهایی مانند ایران، توسعه این نوع گزارش‌دهی می‌تواند نقش مهمی در بهبود حکمرانی شرکتی، کاهش آثار منفی محیط‌زیستی صنایع و ارتقای جایگاه بنگاه‌ها در تعاملات بین‌المللی ایفا کند.

۴-۸- مدل مدیریت سبز اروپا

جامعه مدیریت سبز اروپا یکی از بزرگترین سازمان‌های غیر انتفاعی است که در زمینه توسعه فرهنگ و ارائه راه کارهای نوین سبز برای کسب و کارهای اروپایی و سایر کشور در تمام دنیا فعالیت می‌نماید. سازمان مرکزی این جامعه در شهر لوزان سوئیس است. اهداف این جامعه عبارتست از:

- ارتقاء مسئولیت محیط‌زیستی در صنایع تولیدی و خدماتی در سوئیس، اروپا و در سطح جهان
- توسعه و طراحی روش‌ها و ابزار با هدف ایجاد صنایع پایدار و نیازهای مصرف‌جدید
- همکاری با سایر سازمان‌هایی که دارای اهداف مشابه هستند.

مدل جایزه مدیریت سبز که توسط جامعه سبز اروپا ارائه گردیده است برای توسعه پذیرش مسئولیت در حوزه‌های اجتماعی و محیط‌زیستی سازمان‌ها و همگرایی آن با مسئولیت اقتصادی آنان، طراحی شده است. این مدل برگرفته از تجربیات برتر سازمان‌های موفق در سطح ملی و بین‌المللی و همچنین با بهره‌برداری از مدل‌های سرمایه‌گذاری طراحی شده است (Chen et al., 2014).

۴-۹- سیستم رتبه‌بندی لید (LEED – Leadership in Energy and Environmental Design)

سیستم رتبه‌بندی ساختمان سبز (LEED (Leadership in Energy and Environmental Design در سال ۱۹۹۹ توسط شورای ساختمان سبز ایالات متحده آمریکا (U.S. Green Building Council – USGBC) با هدف کاهش مصرف انرژی و منابع طبیعی و هم‌زمان کاهش اثرات نامطلوب محیط‌زیستی ساختمان‌ها طراحی و معرفی شد. این نظام با ایجاد چارچوبی نظارتی و ارزیابانه، امکان پایش عملکرد محیط‌زیستی ساختمان‌های در حال ساخت و همچنین ساختمان‌های موجود را در طول چرخه عمر آن‌ها فراهم می‌سازد.

اجرای الزامات LEED موجب بهبود کارایی مصرف آب و انرژی شده و سبب می‌شود ساختمان، چه در مرحله ساخت و چه در دوره بهره‌برداری، کمترین تأثیر منفی را بر محیط‌زیست بر جای گذارد. در نتیجه، این سیستم به‌عنوان یکی از مؤثرترین

ابزارهای تحقق توسعه پایدار در بخش ساختمان شناخته می‌شود و تاکنون هزاران ساختمان در سطح جهان موفق به دریافت گواهی ساختمان سبز LEED شده‌اند.

نظام رتبه‌بندی LEED در مقایسه با سایر سیستم‌های ارزیابی ساختمان سبز، یکی از پرکاربردترین و معتبرترین نظام‌ها در سطح جهانی محسوب می‌شود و برای ساختمان‌های جدید، ساختمان‌های در حال ساخت و پروژه‌های نوسازی و بازسازی اساسی قابل استفاده است. دریافت این گواهی مستلزم رعایت مجموعه‌ای از معیارها در شش حوزه اصلی است که شامل موارد زیر می‌باشد (USGBC):

۱. رعایت ملاحظات محیط‌زیستی در انتخاب محل ساخت

۲. صرفه‌جویی و مدیریت بهینه مصرف آب

۳. بهینه‌سازی مصرف انرژی

۴. استفاده بهینه از مواد و مصالح ساختمانی

۵. ارتقای کیفیت محیط‌های داخلی

۶. نوآوری و ابتکار در طراحی و اجرا

۴-۱- رهبری سبز در اروپا:

اتحادیه اروپا در دهه‌های اخیر با درک پیوند عمیق میان رشد اقتصادی، حفاظت محیط‌زیست و رفاه اجتماعی، رویکردی جامع برای استقرار مدیریت سبز و توسعه صنعت سبز اتخاذ کرده است. این رویکرد، که در قالب سیاست‌های فرابخشی و الزام‌آور طراحی شده، اروپا را به یکی از پیشروترین مناطق جهان در گذار به اقتصاد کم‌کربن و پایدار تبدیل کرده است.

چارچوب کلان این رویکرد در توافق سبز اروپا (European Green Deal) تبلور یافته است. این توافق که در سال ۲۰۱۹ توسط کمیسیون اروپا ارائه شد، هدف دستیابی به بی‌طرفی اقلیمی تا سال ۲۰۵۰، جداسازی رشد اقتصادی از مصرف بی‌رویه منابع طبیعی و ارتقای رقابت‌پذیری صنایع از طریق نوآوری‌های سبز را دنبال می‌کند. توافق سبز اروپا، صنعت را نه به عنوان عامل تخریب، بلکه به عنوان پیشران تحول سبز معرفی می‌کند.

در سطح اجرایی، اتحادیه اروپا از نظام مقرراتی سخت‌گیرانه محیط‌زیستی به عنوان ستون اصلی مدیریت سبز بهره می‌برد. دستورالعمل انتشار صنعتی (Industrial Emissions Directive) صنایع را ملزم به استفاده از «بهترین فناوری‌های در دسترس» (BAT) برای کنترل آلاینده‌گی و افزایش بهره‌وری منابع کرده است. این سیاست باعث ارتقای مدیریت محیط‌زیستی در بنگاه‌ها و کاهش معنادار انتشار آلاینده‌ها در بخش‌های صنعتی شده است.

از منظر اقتصادی، نظام تجارت انتشار کربن اتحادیه اروپا (EU ETS) نقش محوری در هدایت صنایع به سمت کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای ایفا می‌کند. این نظام مبتنی بر سازوکار بازار، با تعیین سقف انتشار و امکان معامله مجوزهای کربن، انگیزه‌های مالی لازم برای سرمایه‌گذاری در فناوری‌های پاک و بهبود فرآیندهای تولید را فراهم کرده است. شواهد نشان

می‌دهد که اجرای این نظام منجر به کاهش قابل توجه انتشار کربن در بخش‌های تحت پوشش شده است. توسعه صنعت سبز در اروپا هم‌زمان با سیاست‌های کنترلی، از طریق حمایت هدفمند از نوآوری‌های فناورانه دنبال می‌شود. برنامه صنعتی سبز اتحادیه اروپا (Green Deal Industrial Plan) بر توسعه زنجیره‌های ارزش در حوزه‌هایی مانند انرژی‌های تجدیدپذیر، هیدروژن سبز، باتری‌های پیشرفته و فولاد کم‌کربن تمرکز دارد. این سیاست‌ها با هدف حفظ رقابت‌پذیری جهانی صنایع اروپایی و کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی طراحی شده‌اند. یکی از ارکان کلیدی مدیریت سبز در اروپا، اقتصاد چرخشی است. برنامه اقدام اقتصاد چرخشی اتحادیه اروپا، با اصلاح الگوهای تولید و مصرف، بر طراحی پایدار محصولات، افزایش بازیافت مواد، کاهش پسماند و مسئولیت‌پذیری تولیدکننده تأکید دارد. این رویکرد، ضمن کاهش فشار بر منابع طبیعی، زمینه‌ساز شکل‌گیری مدل‌های نوین کسب‌وکار پایدار در صنایع مختلف شده است.

در حوزه حاکمیت شرکتی، اتحادیه اروپا با الزام شرکت‌های بزرگ به گزارش‌دهی شفاف محیط‌زیستی و اجتماعی، مدیریت سبز را به بخشی جدایی‌ناپذیر از تصمیم‌سازی بنگاه‌ها تبدیل کرده است. اجرای دستورالعمل گزارش‌دهی پایداری شرکت‌ها (CSRD) سبب شده عملکرد محیط‌زیستی و اقلیمی بنگاه‌ها به صورت نظام‌مند رصد و ارزیابی شود. در نهایت، اروپا با بهره‌گیری از تأمین مالی سبز و ابزارهایی نظیر طبقه‌بندی فعالیت‌های پایدار (EU Taxonomy)، منابع مالی عمومی و خصوصی را به سمت پروژه‌ها و صنایع سبز هدایت کرده است. پیوند هم‌زمان نوآوری فناورانه، مقررات الزام‌آور، ابزارهای اقتصادی و شفافیت نهادی، مدل اروپا را به الگویی موفق از استقرار مدیریت سبز و توسعه صنعت سبز در سطح جهانی تبدیل کرده است (European Commission, 2023).

۴-۱۱- صنعت سبز یونیدو:

سازمان توسعه صنعتی ملل متحد (UNIDO) یکی از نهادهای بین‌المللی پیشرو در تبیین، ترویج و پیاده‌سازی مفهوم «صنعت سبز» است. این سازمان با ارائه چارچوب‌های سیاستی و ابزارهای اجرایی، تلاش دارد توسعه صنعتی را با حفاظت از محیط‌زیست و ارتقای بهره‌وری منابع همسو سازد. یونیدو رویکرد صنعت سبز را بر دو محور مکمل استوار می‌داند (UNIDO, 2020):

۱- سبزسازی صنایع موجود

این محور بر بهبود عملکرد محیط‌زیستی صنایع فعال تمرکز دارد و شامل:

- کاهش مصرف انرژی، آب و مواد اولیه
- کاهش انتشار آلاینده‌ها و پسماندها
- به‌کارگیری فناوری‌های پاک و کم‌کربن

- افزایش بهره‌وری منابع و انرژی

۲- توسعه صنایع سبز

محور دوم به ایجاد و گسترش صنایعی می‌پردازد که ذاتاً دوستدار محیط‌زیست هستند، از جمله:

- انرژی‌های تجدیدپذیر
- بازیافت و مدیریت پسماند
- تولید تجهیزات کنترل آلودگی
- فناوری‌های سبز و نوآوری‌های محیط‌زیستی

اصول محوری:

۱. پیشگیری از آلودگی: تمرکز بر جلوگیری از تولید پسماند و آلودگی به جای کنترل و تصفیه آن در پایان فرآیند (Pollution Prevention).

۲. بهره‌وری منابع: استفاده بهینه از انرژی، آب، و مواد اولیه.

۳. طراحی محیطی (Eco-Design): در نظر گرفتن اثرات محیط‌زیستی محصول از مرحله طراحی تا دفع نهایی.

۴. نوآوری سبز: توسعه فناوری‌های پاک و فرآیندهای دوستدار محیط‌زیست.

۴-۱۲- رهبری سبز در چین

اقدام چین برای پیشبرد صنعت سبز (Green Industry) یک استراتژی چندوجهی و بلندمدت است که به‌ویژه در برنامه‌های پنج‌ساله دوازدهم و سیزدهم به شدت تقویت شد و اکنون در برنامه چهاردهم پیگیری می‌شود. این اقدامات فراتر از محیط‌زیست صرف بوده و بر تغییر بنیادین ساختار اقتصادی تمرکز دارد.

در اینجا مهم‌ترین اقدامات چین برای دستیابی به صنعت سبز آمده است:

The 14th Five-Year Plan for a Green Development (2021-2025):

۱. اصلاح ساختار صنعتی و خروج از صنایع آلاینده

چین به‌طور فعال صنایع با آلودگی بالا و مصرف انرژی زیاد (مانند فولاد، سیمان و صنایع شیمیایی سنتی) را تعطیل، ادغام یا مدرن‌سازی کرده است. این امر به هدف بلندمدت «کاهش ظرفیت مازاد» و جایگزینی آن با صنایع پیشرفته و پاک پیوند خورده است.

۲. سرمایه‌گذاری عظیم در فناوری‌های پاک و انرژی‌های تجدیدپذیر

• رهبری جهانی: چین به بزرگ‌ترین بازار و تولیدکننده تجهیزات انرژی‌های تجدیدپذیر (خورشیدی، بادی، باتری) در جهان تبدیل شده است.

• خودروهای برقی (EVs): حمایت‌های دولتی گسترده برای توسعه زیرساخت شارژ و تولید خودروهای الکتریکی، با هدف

جایگزینی تدریجی وسایل نقلیه مبتنی بر سوخت فسیلی.

• انرژی هسته‌ای: پیشبرد پروژه‌های جدید انرژی هسته‌ای به عنوان منبع بزرگ و پایدار کربن زدایی.

۳. اجرای کارآمد و سخت‌گیرانه قوانین محیط زیستی

• نظارت و جریمه: تقویت نظارت‌های دولتی و اعمال جریمه‌های سنگین‌تر بر شرکت‌هایی که استانداردهای انتشار آلاینده‌ها را رعایت نمی‌کنند.

• سیستم تجارت انتشار کربن (ETS): راه‌اندازی بزرگ‌ترین بازار تجارت انتشار کربن در جهان (که در ابتدا بر بخش برق متمرکز بود) برای ایجاد انگیزه اقتصادی برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای.

۴. ترویج اقتصاد چرخشی (Circular Economy)

این رویکرد بر کاهش، استفاده مجدد و بازیافت (Reduce, Reuse, Recycle) تأکید دارد. هدف آن به حداقل رساندن تولید زباله در صنایع و افزایش کارایی مصرف مواد خام است.

۵. توسعه زنجیره‌های تأمین سبز و استانداردهای صنعتی

دولت استانداردهایی را برای ارزیابی عملکرد محیط زیستی شرکت‌ها (مانند واحد صنعتی سبز) تعریف کرده است. این استانداردها به شرکت‌ها اجازه می‌دهد تا گواهی "واحد صنعتی سبز" دریافت کنند، که نشان‌دهنده تعهد آن‌ها به استفاده کارآمد از منابع، کاهش آلودگی و توسعه پایدار است.

— ۵- پیاده سازی نظام مدیریت سبز در ایران

مراحل اجرای نظام مدیریت سبز در دستگاه اجرایی

همانطور که در شکل شماره ۸ ملاحظه می‌شود برای پیاده سازی نظام مدیریت سبز در دستگاه اجرایی لازم است مراحل هشت‌گانه زیر به ترتیب اجرا گردد. این مدل تلفیق از مدل مدیریت سبز اروپا و مدل بهره‌وری سبز آسیایی است که به صورت فرآیندی در ۸ مرحله جهت دستیابی به صنعت یا خدمات سبز تنظیم شده است (رحمتی، ۱۳۹۸)

25th

National Congress on Green
Industrial and Service Units

شکل ۸: مراحل اجرای نظام مدیریت سبز

مرحله اول: برگزاری دوره آموزش عمومی مدیریت سبز

برای آشنایی با فرآیند اجرای نظام مدیریت سبز لازم است در مرحله اول نمایندگان و مسئولان مرتبط با پیاده سازی نظام مدیریت سبز با کلیات و نحوه اجرای مدیریت سبز آشنا شوند و در مراحل بعدی دوره های آموزشی تخصصی مدیریت سبز در بخش های مختلف انرژی، آب، حمل و نقل، مدیریت پسماند و .. متناسب با نوع مشاغل و فعالیتهای مرتبط با دستگاه اجرایی برگزار گردد.

برگزاری دوره با هدف ارتقای دانش و ارتقای فرهنگ محیط زیستی کلیه کارکنان شاغل در دستگاه اجرایی اعم از مدیران، معاونین، کارشناسان، کارکنان اداری و پرسنل خدماتی با توجه به تعرف ارائه شده در ماده ۱ آیین نامه اجرایی مدیریت سبز صورت می گیرد. این دوره می تواند در قالب ۲ کارگاه ۴ ساعته و به مدت ۸ ساعت برگزار گردد.

محتوا و سرفصل های دوره آموزشی عمومی مدیریت سبز می تواند به شرح زیر باشد:

- محیط زیست و اهمیت آن،
 - وضعیت محیط زیست جهان و ایران
 - توسعه پایدار و مدیریت سبز
 - تجارب جهانی و تجارب داخلی مدیریت سبز
 - قوانین و مقررات ملی مدیریت سبز
 - آموزش دستورالعمل ها، استانداردها و ضوابط مرتبط با آیین نامه مدیریت سبز
 - معرفی شاخص های مدیریت سبز
 - تشریح ساختار و فرآیند اجرای مدیریت سبز
 - تشریح فرایند ممیزی مدیریت سبز در دستگاهها
- محتوای دوره های آموزش تخصصی مدیریت سبز بر حسب نوع فعالیت و شاخص های مدیریت سبز می تواند در کارگروه های مدیریت سبز دستگاه های اجرایی تعیین و به مرحله اجرا درآید.

مرحله دوم: ایجاد ساختار مدیریت سبز

ایجاد ساختار نظام مند مدیریتی برای پیاده سازی نظام مدیریت سبز در دستگاه اجرایی نقش به سزایی در موفقیت و پیشبرد اهداف مدیریت سبز دارد این ساختار می تواند به صورت فرآیند سلسه مراتبی از بالاترین مقام دستگاه اجرایی شروع و به پایین ترین رده های شغلی در دستگاه اجرایی ختم شود. ایجاد ساختار مدیریت سبز شامل ۶ اقدام به شرح زیر می باشد (شکل ۱۱):

شکل ۹: ایجاد ساختار نظام مدیریت سبز در دستگاه اجرایی

با توجه به اینکه دامنه فعالیت‌های دستگاه اجرایی و همچنین شاخص‌های مدیریت سبز متنوع و وسیع می‌باشد لازم است ابتدا کارگروه مدیریت سبز متشکل از اعضای زیر شکل بگیرد:

الف- کارگروه مدیریت سبز

- مدیر HSE یا دفتر محیط زیست دستگاه اجرایی / در صورت عدم وجود به تشخیص مقام عالی دستگاه (دبیر کارگروه)
- نماینده معاونت توسعه مدیریت / منابع انسانی (عضو کارگروه)
- نماینده امور پشتیبانی / فنی و مهندسی (عضو کارگروه)
- نماینده امور اداری (عضو کارگروه)
- نماینده امور آموزش (عضو کارگروه)

این اعضا بنا به تشخیص دبیر کارگروه و یا پیشنهاد سایر اعضا می‌تواند افزایش یابد.

دبیر کارگروه پس از قطعی شدن اعضای کارگروه باید نسبت به صدور احکام اعضای کارگروه مدیریت سبز توسط مقام مجاز عالی‌ترین مقام دستگاه اجرایی یا معاون دستگاه اقدام نماید.

تدوین خط مشی مدیریت سبز و نصب العین قراردادن آن در دستگاه اجرایی و ایجاد ساز و کار اجرایی به منظور گردش اطلاعات و بازخورد اقدامات و فعالیت‌های صورت گرفته در خصوص پیاده سازی نظام مدیریت سبز می‌تواند در پیشبرد اهداف مدیریت سبز موثر باشد. همچنین بهره‌گیری از نظام پیشنهادات، انتقادات و یا بهبود فرایندها مستقر در دستگاه اجرایی می‌تواند مفید باشد.

ب- کارگروه های تخصصی مدیریت سبز

به منظور برنامه ریزی بهتر و پیاده سازی شاخص های تخصصی مدیریت سبز، کارگروه عالی مدیریت سبز می تواند نسبت به تشکیل کارگروه های تخصصی در دستگاه اجرایی متناسب با نوع فعالیت ها و شاخص های مدیریت سبز اقدام نماید، این کارگروه های تخصصی می تواند متشکل از اعضای مرتبط بنا به تشخیص و تصویب کارگروه مدیریت سبز شامل موارد ذیل باشد:

• کارگروه تخصصی مدیریت مصرف انرژی

• کارگروه تخصصی مدیریت مصرف آب

• کارگروه امور پشتیبانی، تدارکات، تجهیزات و حمل و نقل

• کارگروه تخصصی مدیریت پسماند

• کارگروه تخصصی آموزش و فرهنگ سازی

پیشنهادات تخصصی نهایی شده در هر یک از کارگروه های تخصصی باید در کارگروه مدیریت سبز دستگاه مورد بررسی و در صورت تصویب توسط مقام عالی یا معاونت مربوط ابلاغ و به مرحله اجرا درآید.

مرحله سوم: انجام خود ممیزی

پس از تشکیل کارگروه مدیریت سبز و کارگروه های تخصصی اولین اقدام بررسی و شناسایی وضع موجود و خودممیزی بر اساس شاخص های مدیریت سبز است. لازم است قبل از هرگونه عملیات اجرایی مرتبط با پیاده سازی نظام مدیریت سبز، وضعیت موجود دستگاه متناسب با شاخص های ششگانه مدیریت سبز (انرژی، آب، پسماند، خودرو، ساختمان و تجهیزات و آموزش) در قالب چک لیست های عملیاتی شناسایی و خودممیزی شود. این اقدام می تواند متناسب با فعالیتهای اجرایی که به تفکیک شاخص ها در بخش های آتی تشریح خواهد شد، قبل از اجرا انجام پذیرد.

با شناسایی وضع موجود و خودممیزی قبل از پیاده سازی نظام مدیریت سبز، می توان عملکرد دستگاه را در اجرای برنامه مدیریت سبز بصورت دوره ای مورد مقایسه قرار داده و نحوه پیشرفت اقدامات و همچنین کسب امتیازات لازم را رصد کرد.

مرحله چهارم: تحلیل نتایج خودممیزی

نتایج بدست آمده از مرحله شناسایی وضع موجود و خودممیزی با حضور کارشناسان و متخصصان مرتبط مورد تحلیل قرار می گیرد و لازم است نقاط ضعف و قوت به تفکیک هر یک از شاخص های مدیریت سبز در قالب چک لیست مورد شناسایی واقع شوند.

مرحله پنجم: شناسایی فرصت های بهبود

پس از شناسایی نقاط ضعف و قوت مرتبط با اجرای نظام مدیریت سبز در دستگاه اجرایی، فرصت های بهبود فرآیند در کارگروه های تخصصی مدیریت سبز و با توجه به شرایط سازمانی از نظر اجرا (منابع مالی و نیروی انسانی)، در فرآیند اجرای

مدیریت سبز مورد شناسایی قرار می‌گیرند.

مرحله ششم: اولویت بندی و تعیین پروژه

این مرحله مهمترین بخش اجرای نظام مدیریت است، پس از شناسایی درست وضع موجود، خودممیزی فرآیند، تشخیص نقاط ضعف و قوت و تعیین فرصت‌های بهبود می‌توان نسبت به اولویت بندی و تعیین پروژه‌های اجرایی اقدام نمود. کارگروه‌های تخصصی باید پس از تعیین فرصت‌های بهبود نسبت به اولویت بندی پروژه‌ها از نظر زمانی کوتاه مدت، میان مدت و حتی بلندمدت برنامه عملیاتی را تدوین و به تصویب کارگروه مدیریت سبز برسانند تا در صورت تایید و ابلاغ به مرحله اجرا درآید.

مرحله هفتم: اجرا و کنترل

پروژه‌های تعیین شده پس از تایید کارگروه مدیریت سبز و ابلاغ توسط مقام ذیصلاح، در دستگاه اجرایی باید متناسب با برنامه زمانی تعیین شده و توسط افراد یا شرکت‌های صاحب صلاحیت به مرحله اجرا درآید. کارگروه تخصصی مربوطه نیز باید بر فرآیند اجرای پروژه بصورت دوره‌ای کنترل نماید تا پروژه بتواند در زمان تعیین شده اجرایی شود و هر زمان تشخیص داد که اجرای پروژه موفقیت آمیز نبود نسبت به توقف یا تغییر آن اقدام نماید.

مرحله هشتم: نظارت و پایش

ضمانت اجرایی هر برنامه یا پروژه نظارت دقیق بر فرآیند اجرای آن و همچنین پایش مستمر آن در طول زمان اجرای طرح است و این مرحله می‌بایست توسط کارگروه مدیریت سبز با همکاری کارگروه تخصصی مربوط مورد اعمال قرار گیرد.

منابع مورد استفاده

- آقای، م.، محمدی، س.، و کریمی، ر. (۲۰۱۹). مدیریت محیط زیست و توسعه پایدار در صنعت. انتشارات دانشگاه تهران.
- جوادیور، ف.، اسکندری، ع.، و نادری، ی. (۲۰۲۲). مدل سازی اثرات اقتصاد چرخشی بر کارایی منابع در صنایع انرژی بر ایران. فصلنامه اقتصاد انرژی و محیط زیست، ۱۵(۳)، ۴۵-۶۲.
- رحمتی، علیرضا، ۱۳۹۸، دستورالعمل آیین نامه اجرایی مدیریت سبز، سازمان حفاظت محیط زیست
- کاظمی، ا.، و رشیدی، ل. (۲۰۲۱). تحلیل چالش‌های محیط‌زیستی صنایع مادر ایران در پرتو اهداف توسعه پایدار. مجله پژوهش‌های محیط زیست ایران، ۱۰(۱)، ۱۱-۲۸.
- محمدی، ر.، و رضایی، ه. (۲۰۲۳). راهکارهای صنعت سبز در مدیریت بحران کم‌آبی: مطالعه موردی صنایع سیمان و فولاد. نشریه صنعت و توسعه پایدار، ۷(۲)، ۸۸-۱۰۵.
- ساروخانی، ف.، و احمدی، م. (۲۰۲۰). مقدمه‌ای بر صنعت سبز و روندهای جهانی. انتشارات سمت.

- Carroll, A. B. (1991). The pyramid of corporate social responsibility: Toward the moral management of organizational stakeholders. *Business Horizons*, 34(4), 39–48.
- Elkington, J. (1998). *Cannibals with forks: The triple bottom line of 21st century business*. Capstone Publishing.
- Ellen MacArthur Foundation. (2013). *Towards the circular economy: Economic and business rationale for an accelerated transition*. Cowbridge: EMF.
- European Commission, 2023 (2023). *A Green Deal Industrial Plan for the Net-Zero Age*.
- GRI Standards. (2021). *Global Reporting Initiative Sustainability Reporting Standards*. Retrieved from [URL of GRI website].
- Geissdoerfer, M., Savaget, P., Bocken, N. M. P., & Hultink, E. J. (2017). The Circular Economy – A new sustainability paradigm? *Journal of Cleaner Production*, 143, 757–768.
- ISO 14040. (2006). *Environmental management — Life cycle assessment — Principles and framework*. International Organization for Standardization.
- OECD. (2011). *Towards Green Growth*. OECD Publishing, Paris.
- Porter, M. E., & Kramer, M. R. (2011). Creating shared value. *Harvard Business Review*, 89(1/2), 62–77.
- UNEP. (2011). *Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradication*. United Nations Environment Programme.
- UNIDO. (2018). *Green Productivity: A Handbook for Small and Medium Enterprises*.

– دستورالعمل انتخاب واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز (ابلاغیه سازمان حفاظت محیط زیست)

— اهداف

- ایجاد نگرش محیط زیستی در بین صاحبان صنایع، معادن و خدمات برای توجه به موضوع حفاظت از محیط زیست.
- ایجاد رقابت جدی و سازنده میان صنایع، معادن و خدمات کشور در گروه های تخصصی و بکارگیری اصول حفظ محیط زیست در جریان تولید.
- برقراری ارتباط سازنده بین سازمان حفاظت محیط زیست و بخش صنعت، معدن و خدمات.
- ایجاد فضا برای تبادل تجربیات و دستاوردهای محیط زیستی واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی با یکدیگر.
- تشویق و قدردانی از مدیران صنعت، معدن و خدمات در راستای کاهش و جلوگیری از صدمات محیط زیستی صنایع، معادن و خدمات.
- ارتقاء و گسترش فرهنگ محیط زیستی به فن آوری های محیط زیستی و فرآیند تولید پاک.
- از آنجایی که نهادهای مرتبط با حفظ محیط زیست یکی از اهداف سازمان می باشد. در جریان انتخاب واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز شاخص ها و معیارهایی جهت ممیزی واحدها لحاظ می گردد که مهمترین معیارها برای انتخاب اینگونه صنایع و واحدهای خدماتی شامل موارد زیر میباشد:
- رعایت استانداردهای محیط زیستی با نصب و راه اندازی یا اصلاح سیستم تصفیه و کنترل آلودگی آب، هوا، خاک و صدا و ...
- بکارگیری فناوریهای نوین و پاک در کاهش و حذف آلاینده های خروجی از واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی
- پیاده سازی نظام مدیریت سبز
- ایجاد و توسعه فضای سبز مناسب با محیط زیست
- برگزاری دوره های آموزشی به منظور ارتقاء دانش محیط زیستی پرسنل و اشاعه فرهنگ محیط زیستی
- مدیریت مصرف انرژی (آب و برق و سوخت) و جایگزینی انرژی های پاک و تجدید پذیر
- بکارگیری انرژی های نو در فرآیند واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی و همچنین اجرای طرح های بهینه سازی مصرف انرژی در واحدها
- اصلاح الگوی مصرف و مدیریت بهینه مصرف آب در صنایع و تجهیزات و استفاده از فناوری های نوین و بازچرخانی آب در فرآیند تولید
- عملیاتی نمودن مدیریت پسماند در راستای اجرای کاهش، استفاده مجدد و بازیافت و ایجاد نگرش چرخه حیات
- تولید محصول سبز با ارائه کالا و خدمات و تولید فناوری های محیط زیستی و یا تولید پاک (محصولات سازگار با محیط زیست)

— تعاریف

- واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز در سطح استان: به واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی اطلاق می شود که براساس معیارهای محیط زیستی انتخاب واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی و بنا به تشخیص اداره کل حفاظت محیط زیست استان ذیربط تلاش قابل تقدیری در طول سال مورد نظر (سال انتخاب) در راستای حفظ محیط زیست انجام داده باشد.
- همایش صنایع، معادن و خدمات سبز در سطح استان: همایشی است که ادارات کل سالانه یکبار به منظور تقدیر و قدردانی از صاحبان واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی با ملاحظات محیط زیستی در فرآیند تولید برگزار می نمایند.
- واحد برگزیده صنایع، معادن و خدمات سبز در سطح ملی: به واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی گفته می شود که در گروه صنعتی، معدنی و یا خدماتی مورد نظر مطابق با ضوابط استقرار صنایع در بین واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز منتخب استان ارزنده ترین تلاش را در طول سال مورد نظر (سال انتخاب) برای حفظ محیط زیست انجام داده اند و بالاترین امتیاز را در گروه خود کسب نموده اند.
- لازم به ذکر است که در سال انتخاب از هر گروه صنعتی، معدنی و خدماتی فقط ۲ واحد منتخب سبز بعنوان واحد برگزیده صنایع، معادن و خدمات سبز انتخاب می شود.
- همایش صنایع، معادن و خدمات سبز در سطح ملی: همایشی است که سازمان حفاظت محیط زیست سالانه یکبار به منظور تقدیر و قدردانی از صاحبان واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی برگزیده سبز کشور با ملاحظات محیط زیستی در فرآیند تولید برگزار می نمایند.

— معیارهای انتخاب واحدهای صنعتی سبز

- عدم قرارگیری نام واحد در فهرست صنایع آلاینده سازمان حفاظت محیط زیست در سال انتخاب
- بهبود سیستم های پالایش و کنترل آلاینده ها
- مدیریت منابع آب، انرژی و پسماند
- توسعه فضای سبز
- مصرف بهینه حامل های انرژی و افزایش بهره وری در مصرف انرژی
- استقرار دفتر محیط زیست یا واحد HSE
- اخذ گواهینامه های مرتبط ملی و بین المللی
- استقرار سیستم پایش لحظه ای (On Line Monitoring)
- ارتقاء سطح دانش و فرهنگ محیط زیستی مدیران و کارکنان واحد

- سازگاری با فرآیند تولید پاک
- جایگزینی انرژی های پاک

— معیارهای انتخاب واحدهای معدنی سبز

- بهبود سیستم های پالایش و کنترل آلاینده ها
- مدیریت پساب و رواناب های سطحی
- کاهش آلودگی خاک و بازسازی و احیاء عرصه های منابع طبیعی
- توسعه فضای سبز
- مصرف بهینه حامل های انرژی و افزایش بهره وری در مصرف انرژی
- استقرار دفتر محیط زیست یا واحد HSEE
- اخذ گواهینامه های مرتبط ملی و بین المللی
- استقرار سیستم پایش لحظه ای (On Line Monitoring)
- ارتقاء سطح دانش و فرهنگ محیط زیستی مدیران و کارکنان واحد
- مدیریت باطله های معدنی

— معیارهای انتخاب واحدهای خدماتی سبز

- نصب و راه اندازی و یا اصلاح سیستم تصفیه فاضلاب
- مدیریت و کنترل آلاینده ها
- دفع و دفن اصولی و بهداشتی زباله
- مدیریت بازیافت مواد زائد
- ایجاد و توسعه فضای سبز
- مصرف بهینه حامل های انرژی و افزایش بهره وری در مصرف انرژی
- استقرار دفتر محیط زیست یا واحد HSE
- اخذ گواهینامه استقرار مدیریت محیط زیستی ISO14000
- ارتقاء سطح دانش و فرهنگ محیط زیستی مدیران و کارکنان واحد
- ایجاد نوآوری های محیط زیستی و خدمات فراگیر

— گردش کار در سطح استان:

- دبیرخانه طی یک فراخوان در پورتال سازمان (Iranemp.ir) از واحدهای متقاضی برای ثبت نام و خوداظهاری دعوت بعمل می آورد.
- متقاضی پرسشنامه مربوط به صنایع، معادن و خدمات سبز را که در پورتال سازمان موجود می باشد به طور دقیق و کامل تکمیل و نهایتاً اطلاعات وارده را تایید می نماید.
- با تایید متقاضی و دریافت کد رهگیری از سیستم پرسشنامه تکمیل شده مذکور به اداره کل استان مربوطه ارسال می شود.
- اداره کل استان موارد پرسشنامه را بررسی و با توجه به امتیازهای مکتسبه واحد ها از آنها در همایش صنایع، معادن و خدمات سبز در سطح استان تقدیر به عمل می آورد.

— گردش کار در سطح ملی:

- ادارات کل پس از بررسی از هرگروه صنعتی، معدنی و یا خدماتی ۲ واحدی که از نظر آنها می تواند در بخش ملی با واحدهای هم گروه دیگر رقابت کند را برای دفتر ارزیابی محیط زیستی (دبیرخانه) ارسال می نماید.
- دفتر ارزیابی محیط زیستی با توجه به معرفی استان و امتیازدهی سیستم، واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی معرفی شده را مورد بررسی و از هرگروه صنعتی، معدنی و خدماتی تعدادی را برحسب امتیاز مکتسبه جهت تقدیر در همایش ملی انتخاب می نماید.
- معاونت محیط زیست انسانی طی همایشی از واحدهای برگزیده صنعت، معدن و خدمات سبز تقدیر بعمل می آورد.

— مجموع امتیازهای واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی

مجموع امتیازها در کل آیتم های موجود در پرسشنامه ۱۰۰ می باشد. واحدهای صنعتی و خدماتی در هر یک از گروه های طبقه بندی شده با هم رقابت می نمایند. واحدهای که امتیازشان بین ۷۰ تا ۱۰۰ باشد صنعت و خدمات سبز تلقی شده و در همایش استان از آنها تقدیر به عمل می آید. ضمناً واحدهایی که ادارات کل به دفتر ارزیابی محیط زیستی (دبیرخانه) معرفی می نمایند مورد بررسی و انتخاب در سطح ملی قرار می گیرند.

— نحوه امتیازدهی به واحدهای صنعتی

نحوه امتیازدهی و انتخاب واحدهای صنعتی سبز به شرح ذیل است. هر آیتم که در پرسشنامه وجود دارد از ۲ امتیاز برخوردار می باشد که هر کدام ضریبی دارد. واحدهای صنعتی درده گروه طبقه بندی شده اند که ضرایب با توجه به فعالیت هر واحد

در گروه ها متغیر است. این دسته بندی شامل (جدول شماره ۱):

گروه های صنعتی:

- گروه ۱ صنایع غذایی
- گروه ۲ صنایع نساجی و پوشاک
- گروه ۳ صنایع چرم
- گروه ۴ صنایع سلولزی
- گروه ۵ صنایع فلزی و ماشین سازی ، الکترونیکی و نیروگاهها
- گروه ۶ صنایع کانی غیر فلزی
- گروه ۷ صنایع شیمیایی ، نفت ، گاز و پتروشیمی
- گروه ۸ صنایع دارویی و بهداشتی
- گروه ۹ صنایع کشاورزی
- گروه ۱۰ صنایع بازیافت

— نحوه امتیازدهی به واحدهای معدنی

نحوه امتیازدهی و انتخاب واحدهای معدنی سبز به شرح ذیل است. هر آیت که در پرسشنامه وجود دارد از ۴ امتیاز برخوردار می باشد که هر کدام ضریبی دارد. واحدهای صنعتی در ۳ گروه طبقه بندی شده اند که ضرایب با توجه به فعالیت هر واحد در گروه ها متغیر است. این دسته بندی شامل :

گروه های صنعتی:

- گروه ۱ مواد معدنی که معمولاً به مصرف ساختمانی و صنایع مربوطه می رسد مانند سنگ گچ - سنگ آهک - سنگهای ساختمانی - سنگ مرمر - سنگ تراورتن - خاک رس و ماسه - گرانیت و ایسیدیان و کوارتزیت و امثال آن (جدول شماره ۲)
- گروه ۲
- الف - مواد معدنی فلزی مانند آهن - کرم - منگنز - کبالت - مس - نیکل - آنتیمون - قلع - روی - جیوه - سرب - وانادیوم - طلا - نقره - پلاتین و امثال آن.
- ب - نیترا تها - فسفاتها - نمک طعام - نمکهای قلیایی - براتها - مانیزی و نمکهای نظیر آن و آبهای معدنی و امثال آن.
- ج - سوخته های جامد مانند ذغال سنگ - لنییت - تورب - سنگهای قیری و امثال آن.
- د - خاک سرخ - گوگرد - پنبه نسوز - خاک نسوز و میکا - گرافیت و امثال آن.
- ه - سنگهای قیمتی مانند الماس - زمرد - یاقوت - فیروزه و امثال آن (جدول شماره ۳)

- گروه ۳ کلیه مواد نفتی - قیر - گازهای طبیعی و مواد رادیواکتیو مانند رادیوم - توریم - اورانیوم و کلیه موادی که جهت استفاده نیروی اتمی به کار می رود (جدول شماره ۴)

— نحوه امتیازدهی به واحدهای خدماتی

نحوه امتیازدهی و انتخاب واحدهای خدماتی سبز به شرح ذیل است. هر آئتم که در پرسشنامه وجود دارد از ۴ امتیاز برخوردار می باشد که هر کدام ضریبی دارد. واحدهای خدماتی در هفت گروه طبقه بندی شده اند که ضرایب با توجه به فعالیت هر واحد در گروه ها متغیر است. این دسته بندی شامل :

گروه های خدماتی:

- گروه ۱ پایانه های حمل و نقل بار و مسافر - انبار و سردخانه - میادین میوه و تره بار - بنادر صادراتی و تجاری و صیادی و اسکله و سکوی های صادراتی و نفتی (جدول شماره ۵)
- گروه ۲ مدیریت شهرک های صنعتی و مسکونی - مراکز تحقیقات صنعتی ، پارکهای علم و فناوری و مدیریت مناطق آزاد تجاری ، صنعتی (جدول شماره ۶)
- گروه ۳ مراکز خدمات بهداشتی، درمانی (جدول شماره ۷)
- گروه ۴ مراکز خدمات آموزشی، فرهنگی و تربیتی، ورزشی و تفریحی - مراکز گردشگری و اقامتی و پادگانها (جدول شماره ۸)
- گروه ۵ تصفیه خانه های آب و فاضلاب - شبکه های انتقال آب درون و بین حوزه ای و ایستگاه های تقویت و تقلیل فشار گاز (جدول شماره ۹)
- گروه ۶ خطوط انتقال نفت، گاز، نیرو و پخش فرآورده های نفتی (جدول شماره ۱۰)
- گروه ۷ مراکز ایجاد و توسعه فضای سبز شهری و پارکها - خدمات شهری و مراکز دفع و دفن و بازیافت زباله (جدول شماره ۱۱)

— تندیس و لوح تقدیر

- تندیس و لوح تقدیر به واحدهای صنعتی ، معدنی و خدماتی سبز در سطح استان اهدا می گردد.
- تندیس و لوح تقدیر به واحدهای صنعتی ، معدنی و خدماتی برگزیده سبز در سطح ملی اهدا می گردد.
- تبصره : اعتبار تندیس ها از تاریخ صدور به مدت یک سال خواهد بود.

— نکات ضروری در تکمیل پرسشنامه

برای تکمیل و ارسال پرسشنامه جهت بررسی و انتخاب در همایش ملی واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز رعایت نکات ذیل الزامی می باشد:

- پرسشنامه ها با دقت تکمیل و پس از تأیید مدیرعامل به اداره کل حفاظت محیط زیست استان ارسال می گردد.
- واحد معرفی شده به هیچ وجه نباید در سال بررسی و انتخاب جزء صنایع آلاینده باشد.
- مهلت تکمیل و ارسال پرسشنامه ها حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۴/۸/۳۰ می باشد، لازم به ذکر است پس از انقضای مهلت اعلام شده به هیچ یک از موارد ارسالی ترتیب اثر داده نخواهد شد.
- به منظور بررسی دقیق پرسشنامه ها، ضروریست واحدهای متقاضی نسبت به تکمیل پروفایل مرکز خود اقدام نمایند، زیرا در این بخش ها مستنداتی باید لحاظ گردد که مرجع ممیزی و بررسی بسیاری از معیارهای موجود در پرسشنامه می باشد.
- ارسال فیلم، اسلاید، عکس از واحد و فعالیتهای محیط زیستی، پاورپوینت، تصاویر نمونه محیط زیستی، شعارهای محیط زیستی، کلیپ محیط زیستی و غیره در قالب فایل پیوست در فضاهای مربوط داخل پرسشنامه به منظور بهره برداری در همایش ضروری می باشد.

الف- شاخص های انتخاب واحدهای صنعتی سبز

جدول ۲-۴- شاخص های صنعت سبز (شماره ۱)

عنوان شاخص	معیار	زیر معیار	گروه صنعتی*	امتیاز	ضریب	جمع	جمع کل
	رعایت استانداردهای محیط زیستی	آلودگی هوا	۹ و ۸، ۳، ۲، ۱	۲	۲	۴	۲۰
			۱۰ و ۷، ۶، ۵، ۴	۲	۳	۶	
		آلودگی صدا	۹ و ۸، ۷، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱	۲	۱	۲	
			۱۰ و ۶	۲	۲	۴	
		پساب	۱۰ و ۶	۲	۲	۴	
			۹ و ۸، ۷، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱	۲	۴	۸	
		پسماند	۷ و ۵، ۴	۲	۲	۴	
			۱۰ و ۹، ۸، ۶، ۳، ۲، ۱	۲	۳	۶	
عمومی (الزامات)	ایجاد سیستم پایش لحظه ای (تبصره ۳ ماده ۱۱ قانون هوای پاک)	صنایع بزرگ	۱۰ و ۷، ۶، ۵	۲	۳	۶	۶
		خوداظهاری در پایش از طریق آزمایشگاه معتمد	۹ و ۸، ۴، ۳، ۲، ۱	۲	۴	۸	
	ایمنی، بهداشت و محیط زیست (تبصره ۱ ماده ۱۶ قانون هوای پاک)	استقرار واحد ایمنی، بهداشت و محیط زیست	واحدهای دارای ۵۰ نفر به بالا	۲	۲	۲	۴
		کارشناس محیط زیست	واحدهای دارای تا ۵۰ نفر				
	استقرار نظام مدیریت سبز	پیاده سازی آیین نامه اجرایی مدیریت سبز	کلیه گروه ها	۲	۳	۶	
	ایجاد، توسعه و راهبری فضای سبز	درصد / نوع سیستم آبیاری	کلیه گروه ها	۲	۴	۸	
	آموزش و فرهنگ سازی محیط زیستی	آموزش تخصصی پرسنل	کلیه گروه ها	۲	۲	۴	
	هزینه های محیط زیستی	حساب یک در هزار فروش (بند د ماده ۴۵)	کلیه گروه ها	۲	۱	۲	

جدول ۲-۴- شاخص های صنعت سبز (شماره ۱)- ادامه

عنوان شاخص	معیار	زیرمعیار	گروه صنعتی*	امتیاز	ضریب	جمع
اختصاصی	مدیریت انرژی	استفاده از تکنولوژی کم مصرف انرژی	کلیه گروه ها	۲	۲	۴
		جایگزینی سوخت های فسیلی با انرژی تجدید پذیر		۲	۱٫۵	۳
		استفاده از سوخت پاک (گاز طبیعی)		۲	۱	۲
		اجرای برنامه کاهش کربن (اقتصاد کم کربن)		۲	۲	۴
		تولید برق (مولد مقیاس کوچک CHP)		۲	۱	۲
	مدیریت منابع آب	استفاده از تکنولوژی کم آب بر	کلیه گروه ها	۲	۲	۴
		اجرای سیستم بازچرخانی آب		۲	۱٫۵	۳
	مدیریت پسماند	اجرای کاهش ، استفاده مجدد و بازیافت ۳R	کلیه گروه ها	۲	۲	۴
		ثبت سامانه سازمان		۲	۱	۲
		ایجاد نگرش چرخه حیات LCA		۲	۱	۲
	تولید محصول سبز	ارائه کالا و خدمات محیط زیستی	کلیه گروه ها	۲	۱٫۵	۶
		تولیدکننده فناوری های محیط زیستی		۲	۱٫۵	
		تولید پاک (محصولات سازگار با محیط زیست)		۲	۱٫۵	
	اشاعه فرهنگی محیط زیستی	آموزش های عمومی در سطح جامعه	کلیه گروه ها	۲	۲	۴
		حمایت از نمایشگاه، جشنواره، همایش ، سمینارهای و طرح های مرتبط محیط زیست	کلیه گروه ها	۲	۲	۴
	گواهی نامه های محیط زیستی	سیستم مدیریت محیط زیستی (ISO 14000)	کلیه گروه ها	۲	۱	۲
		سیستم مدیریت انرژی (استاندارد ISO 50001)	کلیه گروه ها	۲	۱	۲
		سایر گواهی نامه های ملی و بین المللی مرتبط با محیط زیست	کلیه گروه ها	۲	۱	۲
جمع کل						۱۰۰

- گروه صنعتی برحسب ضوابط و معیارهای استقرار صنایع شامل گروه های ۱: غذایی ۲: نساجی و پوشاک ۳: چرم ۴: سلولزی ۵: فلزی، ماشین سازی و الکترونیکی و نیروگاه ۶: کانی غیر فلزی ۷: شیمیایی (شیمیایی، نفت، گاز و پتروشیمی) ۸: دارویی و بهداشتی ۹: کشاورزی و ۱۰: بازیافت می باشد.

ب- شاخص های انتخاب واحدهای معدنی سبز

جدول ۲- شاخص واحدهای معدنی سبز

(شماره ۲ فرم ارزشیابی واحدهای معدنی گروه ۱)

ردیف	عوامل ارزشیابی	امتیاز	ضریب	جمع
۱	استقرار دفتر HSEE با حضور کارشناس تخصصی محیط زیست معدنی	۴	۲	۸
۲	استقرار سیستم مدیریت محیط زیستی (ISO14000- ISO 14001)	۴	۲	۸
۳	مدیریت پساب و رواناب های سطحی	۴	۲	۸
۴	کاهش آلودگی هوا	۴	۳	۱۲
۵	کاهش آلودگی صدا	۴	۲	۸
۶	کاهش آلودگی خاک و بازسازی و احیاء عرصه های منابع طبیعی	۴	۲	۸
۷	کاهش آلودگی آب	۴	۲	۸
۸	استقرار نظام مدیریت پسماند	۴	۲	۸
۹	فضای سبز	۴	۱	۴
۱۰	استقرار نظام مدیریت سبز و کاهش میزان مصرف منابع و انرژی (آب، برق، سوخت)	۴	۲	۸
۱۱	فعالیت های آموزشی در راستای ارتقاء سطح محیط زیستی کارکنان و اشاعه فرهنگ و اخلاق محیط زیستی و ایفای مسئولیت اجتماعی	۴	۲	۸
۱۲	طرح های مطالعاتی در راستای شناسایی مشکلات محیط زیستی و کاهش یا حذف اثرات آنها	۴	۱	۴
۱۳	مدیریت باطله های معدنی	۴	۱	۴
۱۴	استقرار سیستم پایش لحظه ای	۴	۱	۴
	جمع امتیازات			۱۰۰

جدول شماره ۳ - فرم ارزشیابی واحدهای معدنی گروه ۲

ردیف	عوامل ارزشیابی	امتیاز	ضریب	جمع
۱	استقرار دفتر HSEE با حضور کارشناس تخصصی محیط زیست معدنی	۴	۲	۸
۲	استقرار سیستم مدیریت محیط زیستی (ISO14000-ISO 14001)	۴	۲	۸
۳	مدیریت پساب و رواناب‌های سطحی	۴	۲	۸
۴	کاهش آلودگی هوا	۴	۲	۸
۵	کاهش آلودگی صدا	۴	۲	۸
۶	کاهش آلودگی خاک و بازسازی و احیاء عرصه‌های منابع طبیعی	۴	۳	۱۲
۷	کاهش آلودگی آب	۴	۲	۸
۸	استقرار نظام مدیریت پسماند	۴	۲	۸
۹	فضای سبز	۴	۱	۴
۱۰	استقرار نظام مدیریت سبز و کاهش میزان مصرف منابع و انرژی (آب، برق، سوخت)	۴	۲	۸
۱۱	فعالیت‌های آموزشی در راستای ارتقاء سطح محیط زیستی کارکنان و اشاعه فرهنگ و اخلاق محیط زیستی و ایفای مسئولیت اجتماعی	۴	۲	۸
۱۲	طرح‌های مطالعاتی در راستای شناسایی مشکلات محیط زیستی و کاهش یا حذف اثرات آنها	۴	۱	۴
۱۳	مدیریت باطله‌های معدنی	۴	۱	۴
۱۴	استقرار سیستم پایش لحظه ای	۴	۱	۴
جمع امتیازات				۱۰۰

جدول شماره ۴ - فرم ارزشیابی واحدهای معدنی گروه ۳

ردیف	عوامل ارزشیابی	امتیاز	ضریب	جمع
۱	استقرار دفتر HSEE با حضور کارشناس تخصصی محیط زیست معدنی	۴	۲	۸
۲	استقرار سیستم مدیریت محیط زیستی (ISO14000 - ISO 14001)	۴	۲	۸
۳	مدیریت پساب و رواناب های سطحی	۴	۳	۱۲
۴	کاهش آلودگی هوا	۴	۱	۴
۵	کاهش آلودگی صدا	۴	۱	۴
۶	کاهش آلودگی خاک و بازسازی و احیاء عرصه های منابع طبیعی	۴	۳	۱۲
۷	کاهش آلودگی آب	۴	۳	۱۲
۸	استقرار نظام مدیریت پسماند	۴	۳	۱۲
۹	فضای سبز	۴	۱	۴
۱۰	استقرار نظام مدیریت سبز و کاهش میزان مصرف منابع و انرژی (آب، برق، سوخت)	۴	۲	۸
۱۱	فعالیت های آموزشی در راستای ارتقاء سطح محیط زیستی کارکنان و اشاعه فرهنگ و اخلاق محیط زیستی و ایفای مسئولیت اجتماعی	۴	۱	۴
۱۲	طرح های مطالعاتی در راستای شناسایی مشکلات محیط زیستی و کاهش یا حذف اثرات آنها	۴	۱	۴
۱۳	مدیریت باطله های معدنی	۴	۲	۸
	جمع امتیازات			۱۰۰

ج- شاخص واحدهای خدماتی سبز

جدول ۶- شاخص واحدهای خدماتی سبز

(شماره ۵)

فرم ارزشیابی واحدهای خدماتی، با تعیین ضرایب ویژه پایانه های حمل و نقل بار و مسافر - انبار و سردخانه - میداین میوه و تره بار - بنادر صادراتی و تجاری و صیادی و اسکله و سکوی های صادراتی و نفتی			
ردیف	عوامل ارزشیابی	امتیاز	ضریب
۱	مدیریت پساب	۴	۴
۲	کاهش آلودگی هوا	۴	۳
۳	مدیریت پسماند	۴	۳
۴	کاهش آلودگی صدا	۴	۲
۵	استقرار نظام مدیریت سبز و کاهش میزان مصرف منابع (آب، برق، سوخت)	۴	۲
۶	استقرار دفتر محیط زیست یا واحد HSE	۴	۲
۷	استقرار سیستم مدیریت محیط زیستی (ISO 14000)	۴	۲
۸	فعالیت های بعمل آمده در زمینه آموزش ایمنی، بهداشت و محیط زیست کارکنان	۴	۲
۹	فضای سبز	۴	۳
۱۰	اشاعه فرهنگ و اخلاق محیط زیستی و ایفای مسئولیت های اجتماعی	۴	۲
جمع امتیازات		۱۰۰	

(شماره ۶)

فرم ارزشیابی واحدهای خدماتی، با تعیین ضرایب ویژه مدیریت شهرک های صنعتی و مسکونی - مراکز تحقیقات صنعتی ، پارکهای علم و فناوری و مدیریت مناطق آزاد تجاری ، صنعتی

ردیف	عوامل ارزشیابی	امتیاز	ضریب	جمع
۱	مدیریت پساب	۴	۴	۱۶
۲	کاهش آلودگی هوا	۴	۳	۱۲
۳	مدیریت پسماند	۴	۳	۱۲
۴	کاهش آلودگی صدا	۴	۲	۸
۵	استقرار نظام مدیریت سبز و کاهش میزان مصرف منابع (آب ، برق ، سوخت)	۴	۲	۸
۶	استقرار دفتر محیط زیست یا واحد HSE	۴	۲	۸
۷	استقرار سیستم مدیریت محیط زیستی (ISO 14000)	۴	۲	۸
۸	فعالیت های بعمل آمده در زمینه آموزش ایمنی، بهداشت و محیط زیست کارکنان	۴	۲	۸
۹	فضای سبز	۴	۳	۱۲
۱۰	اشاعه فرهنگ و اخلاق محیط زیستی و ایفای مسئولیت های اجتماعی	۴	۲	۸
جمع امتیازات				۱۰۰

(شماره ۷)

فرم ارزشیابی واحدهای خدماتی ، با تعیین ضرایب ویژه مراکز خدمات بهداشتی، درمانی				
ردیف	عوامل ارزشیابی	امتیاز	ضریب	جمع
۱	مدیریت پساب	۴	۴	۱۶
۲	کاهش آلودگی هوا	۴	۲	۸
۳	مدیریت پسماند	۴	۴	۱۶
۴	کاهش آلودگی صدا	۴	۲	۸
۵	استقرار نظام مدیریت سبز و کاهش میزان مصرف منابع (آب ، برق ، سوخت)	۴	۲	۸
۶	استقرار دفتر محیط زیست یا واحد HSE	۴	۲	۸
۷	استقرار سیستم مدیریت محیط زیستی (ISO 14000)	۴	۲	۸
۸	فعالیت های بعمل آمده در زمینه آموزش ایمنی، بهداشت و محیط زیست کارکنان	۴	۲	۸
۹	فضای سبز	۴	۳	۱۲
۱۰	اشاعه فرهنگ و اخلاق محیط زیستی و ایفای مسئولیت های اجتماعی	۴	۲	۸
جمع امتیازات			۱۰۰	

(شماره ۸)

فرم ارزشیابی واحدهای خدماتی ، با تعیین ضرایب ویژه مراکز خدمات آموزشی، فرهنگی و تربیتی، ورزشی و تفریحی - مراکز گردشگری و اقامتی و پادگانها				
ردیف	عوامل ارزشیابی	امتیاز	ضریب	جمع
۱	مدیریت پساب	۴	۴	۱۶
۲	کاهش آلودگی هوا	۴	۲	۸
۳	مدیریت پسماند	۴	۴	۱۶
۴	کاهش آلودگی صدا	۴	۲	۸
۵	استقرار نظام مدیریت سبز و کاهش میزان مصرف منابع (آب، برق، سوخت)	۴	۲	۸
۶	استقرار دفتر محیط زیست یا واحد HSE	۴	۲	۸
۷	استقرار سیستم مدیریت محیط زیستی (ISO 14000)	۴	۲	۸
۸	فعالیت های بعمل آمده در زمینه آموزش ایمنی، بهداشت و محیط زیست کارکنان	۴	۲	۸
۹	فضای سبز	۴	۳	۱۲
۱۰	اشاعه فرهنگ و اخلاق محیط زیستی و ایفای مسئولیت های اجتماعی	۴	۲	۸
جمع امتیازات		۱۰۰		

(شماره ۹)

فرم ارزشیابی واحدهای خدماتی، با تعیین ضرایب ویژه تصفیه خانه های آب وفاضلاب - شبکه های انتقال آب درون و بین حوزه ای و ایستگاه های تقویت و تقلیل فشار گاز				
ردیف	عوامل ارزشیابی	امتیاز	ضریب	جمع
۱	مدیریت پساب	۴	۴	۱۶
۲	کاهش آلودگی هوا	۴	۳	۱۲
۳	مدیریت پسماند	۴	۳	۱۲
۴	کاهش آلودگی صدا	۴	۲	۸
۵	استقرار نظام مدیریت سبز و کاهش میزان مصرف منابع (آب، برق، سوخت)	۴	۲	۸
۶	استقرار دفتر محیط زیست یا واحد HSE	۴	۲	۸
۷	استقرار سیستم مدیریت محیط زیستی (ISO 14000)	۴	۲	۸
۸	فعالیت های بعمل آمده در زمینه آموزش ایمنی، بهداشت و محیط زیست کارکنان	۴	۲	۸
۹	فضای سبز	۴	۳	۱۲
۱۰	اشاعه فرهنگ و اخلاق محیط زیستی و ایفای مسئولیت های اجتماعی	۴	۲	۸
جمع امتیازات		۱۰۰		

(شماره ۱۰)

فرم ارزشیابی واحدهای خدماتی، با تعیین ضرایب ویژه خطوط انتقال نفت، گاز، نیرو و پخش فرآورده های نفتی				
ردیف	عوامل ارزشیابی	امتیاز	ضریب	جمع
۱	مدیریت پساب	۴	۴	۱۶
۲	کاهش آلودگی هوا	۴	۳	۱۲
۳	مدیریت پسماند	۴	۳	۱۲
۴	کاهش آلودگی صدا	۴	۲	۸
۵	استقرار نظام مدیریت سبز و کاهش میزان مصرف منابع (آب، برق، سوخت)	۴	۲	۸
۶	استقرار دفتر محیط زیست یا واحد HSE	۴	۲	۸
۷	استقرار سیستم مدیریت محیط زیستی (ISO 14000)	۴	۲	۸
۸	فعالیت های بعمل آمده در زمینه آموزش ایمنی، بهداشت و محیط زیست کارکنان	۴	۲	۸
۹	فضای سبز	۴	۳	۱۲
۱۰	اشاعه فرهنگ و اخلاق محیط زیستی و ایفای مسئولیت های اجتماعی	۴	۲	۸
جمع امتیازات		۱۰۰		

(شماره ۱۱)

فرم ارزشیابی واحدهای خدماتی ، با تعیین ضرایب ویژه مراکز ایجاد و توسعه فضای سبز شهری و پارکها - خدمات شهری و مراکز دفع و دفن و بازیافت زباله

ردیف	عوامل ارزشیابی	امتیاز	ضریب	جمع
۱	مدیریت پساب	۴	۴	۱۶
۲	کاهش آلودگی هوا	۴	۲	۸
۳	مدیریت پسماند	۴	۴	۱۶
۴	کاهش آلودگی صدا	۴	۲	۸
۵	استقرار نظام مدیریت سبز و کاهش میزان مصرف منابع (آب ، برق ، سوخت)	۴	۲	۸
۶	استقرار دفتر زیست یا واحد HSE	۴	۲	۸
۷	استقرار سیستم مدیریت محیط زیستی (ISO 14000)	۴	۲	۸
۸	فعالیت های بعمل آمده در زمینه آموزش ایمنی، بهداشت و محیط زیست کارکنان	۴	۲	۸
۹	فضای سبز	۴	۳	۱۲
۱۰	اشاعه فرهنگ و اخلاق محیط زیستی و ایفای مسئولیت های اجتماعی	۴	۲	۸
جمع امتیازات				۱۰۰

— واحدهای صنعتی منتخب برگزیده سبز

لیست واحدهای منتخب بیست و پنجمین همایش ملی انتخاب واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز در سال ۱۴۰۴-۱۴۰۳ به تفکیک نوع واحد و استان به شرح جداول ذیل می باشد:

الف- واحدهای صنعتی و خدماتی برگزیده سبز

ردیف	استان	واحد	نوع واحد	وضعیت انتخاب
۱	البرز	مهندسی و ساخت برق و کنترل میپا- مکو	صنعت	برگزیده
۲	اصفهان	شهرک سلامت ارم اصفهان	خدمات	برگزیده
۳	تهران	راه آهن شهری پایانه فتح آباد	خدمات	برگزیده

ب- واحدهای صنعتی و معدنی سبز

ردیف	استان	واحد	صنعت-معدن-خدمات	توضیحات
۱	آذربایجان شرقی	داروسازی شهید قاضی	صنعت	سبز
۲	اصفهان	فولاد امیرکبیرکاشان	صنعت	سبز
۳	اصفهان	صنعتی گلشهد نقش جهان	صنعت	سبز
۴	اصفهان	شرکت ترام چاپ	صنعت	سبز
۵	اصفهان	تولیدی فولاد سپید فراب کویر	صنعت	سبز
۶	اصفهان	شرکت تولیدی صنعتی رسول اصفهان	صنعت	سبز
۷	اصفهان	گروه صنعتی انتخاب الکترونیک آرمان	صنعت	سبز
۸	اصفهان	غلتنک سازی سپاهان	صنعت	سبز
۹	اصفهان	شرکت بیسکوئیت نگین عسل هرنند	صنعت	سبز
۱۰	البرز	شرکت ایران آوند فر	صنعت	سبز
۱۱	البرز	شرکت صنعتی زرماکارون	صنعت	سبز
۱۲	البرز	شرکت دنیای ماموت	صنعت	سبز
۱۳	بوشهر	شرکت پتروشیمی نوری	صنعت	سبز
۱۴	بوشهر	شرکت مبین انرژی خلیج فارس	صنعت	سبز
۱۵	بوشهر	شرکت پتروشیمی جم	صنعت	سبز
۱۶	بوشهر	واحد متانول کاوه	صنعت	سبز
۱۷	تهران	نفت پارس	صنعت	سبز
۱۸	تهران	صنایع تولیدی کروژ ۲	صنعت	سبز
۱۹	خراسان رضوی	شیرپاستوریزه پگاه خراسان	صنعت	سبز
۲۰	خراسان رضوی	سیمان زاوه تربت	صنعت	سبز

ب- واحدهای صنعتی و معدنی سبز (ادامه)

ردیف	استان	واحد	صنعت-معدن-خدمات	توضیحات
۲۱	خوزستان	پتروشیمی امیرکبیر	صنعت	سبز
۲۲	خوزستان	پتروشیمی مارون	صنعت	سبز
۲۳	سمنان	شرکت سپمان شاهرود	صنعت	سبز
۲۴	فارس	نفت پاسارگاد کارخانه شیراز	صنعت	سبز
۲۵	کردستان	نیروگاه سیکل ترکیبی سنندج	صنعت	سبز
۲۶	کرمان	نیروگاه سیکل ترکیبی شوباد	صنعت	سبز
۲۷	کرمان	شرکت صنعتی جهان فولاد سیرجان (کارخانه نورد بردسیر)	صنعت	سبز
۲۸	کرمان	احیا استیل فولاد بافت	صنعت	سبز
۲۹	گیلان	سیمان خزر	صنعت	سبز
۳۰	مرکزی	شرکت نفت پاسارگاد استان مرکزی	صنعت	سبز
۳۱	مرکزی	شرکت شیشه فلوت دماوند	صنعت	سبز
۳۲	مرکزی	شیشه ساچی نور	صنعت	سبز
۳۳	مرکزی	شرکت دی آریا پلیمر	صنعت	سبز
۳۴	مرکزی	شرکت مانا انرژی پاک	صنعت	سبز
۳۵	همدان	شیشه همدان	صنعت	سبز
۳۶	یزد	ایفاسرام	صنعت	سبز

ج- واحدهای خدماتی سبز

ردیف	استان	واحد	نوع واحد	وضعیت انتخاب
۱	آذربایجان شرقی	بیمارستان عالی نسب تبریز	خدمات	سبز
۲	اصفهان	شرکت فراگستر فذک اسپادانا (فدک مال)	خدمات	سبز
۳	اصفهان	بیمارستان دکتر علی شریعتی	خدمات	سبز
۴	اصفهان	شرکت هتل فیروزه سلامت اصفهان (هتل سیزن)	خدمات	سبز
۵	اصفهان	مجموعه فرهنگی گردشگری تفریحی سیتی سنتر	خدمات	سبز
۶	اصفهان	شرکت مدیریت پسماند شهرداری های شهرستانهای شاهین شهر و میمه، خمینی شهر و برخوار	خدمات	سبز
۷	البرز	راه آهن شهری پایانه مترو مهرشهر	خدمات	سبز
۸	ایلام	تصفیه خانه فاضلاب شهر ایوان	خدمات	سبز
۹	ایلام	شرکت گاز استان ایلام	خدمات	سبز
۱۰	بوشهر	شرکت دماوند انرژی	خدمات	سبز
۱۱	تهران	راه آهن شهری پایانه صادقیه	خدمات	سبز
۱۲	تهران	بیمارستان چشم پزشکی فارابی	خدمات	سبز
۱۳	تهران	بیمارستان کودکان حکیم	خدمات	سبز
۱۴	چهارمحال بختیاری	شرکت ملی گاز چهارمحال بختیاری	خدمات	سبز
۱۵	خراسان رضوی	شهرک صنعتی توس	خدمات	سبز
۱۶	خراسان رضوی	بیمارستان ۱۷ شهریور	خدمات	سبز
۱۷	زنجان	بیمارستان سردار قاسم سلیمانی	خدمات	سبز
۱۸	زنجان	بیمارستان امام حسین (ع) زنجان	خدمات	سبز
۱۹	کردستان	شرکت گاز استان کردستان	خدمات	سبز
۲۰	کرمان	شرکت گاز استان کرمان	خدمات	سبز
۲۱	کرمانشاه	بیمارستان حضرت معصومه کرمانشاه	خدمات	سبز
۲۲	گلستان	بیمارستان خاتم الانبیای گنبد کاووس	خدمات	سبز
۲۳	گیلان	بیمارستان قائم رشت	خدمات	سبز
۲۴	همدان	بیمارستان آتیه همدان	خدمات	سبز
۲۵	یزد	شرکت گاز استان یزد	خدمات	سبز

مشخصات واحدهای
منتخب صنعتی، معدنی
و خدماتی سبز

الف- واحدهای برگزیده سبز

● مهندسی و ساخت برق و کنترل مپنا-مکو

البرز	استان
صنعت برگزیده سبز	رتبه
صنایع ساخت ماشین آلات، ابزار و تجهیزات برقی	طبقه بندی گروه استقرار
صنایع ساخت ابزار پزشکی، ابزار اپتیکی و ابزار دقیق	گروه استقرار
محمد حسین رفان	مدیرعامل
-	تلفن ثابت
۰۹۳۵۶۰۶۹۷۹۰	تلفن همراه
البرز، فردیس، کیلومتر ۶ جاده ملارد - بلوار مپنا - (مکو)	آدرس

● پایانه فتح آباد شرکت بهره برداری راه آهن شهری تهران

تهران	استان
خدماتی	رتبه
سایر فعالیت ها و خدمات	طبقه بندی گروه استقرار
صنایع حمل و نقل	گروه استقرار
سید محمد شریف محسنی	مدیرعامل
۶۴۵۳۵۲۵۴	تلفن ثابت
۰۹۳۸۸۲۰۵۱۷۵	تلفن همراه
تهران، ری، خیابان شهید رجایی اول خیر آباد خیابان گلشنی جنب ایستگاه باقرشهر	آدرس

25th

National Congress on Green
Industrial and Service Units

● شهرک سلامت ارم اصفهان

اصفهان	استان
خدمات برگزیده سبز	رتبه
سایر فعالیت ها و خدمات	طبقه بندی گروه استقرار
بیمارستان ها، مراکز درمانی و آسایشگاهها، داروخانه ها	گروه استقرار
مهری ملک پورتهرانی	مدیرعامل
۰۳۱۳۵۵۴۸۱۸۷	تلفن ثابت
۰۹۱۳۴۱۳۵۳۱۷	تلفن همراه
اصفهان، اتوبان آقابابایی (جنوب به شمال) ، بعد از روگذر حکیم شفاعی، بلوار سلامت ، شهرک سلامت اصفهان	آدرس

ب- مشخصات واحدهای صنعتی و معدنی سبز

● داروسازی شهید قاضی

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	آذربایجان شرقی
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و محصولات شیمیایی
گروه استقرار	صنایع تولید محصولات دارویی
مدیرعامل	سعید باسمنجی
تلفن ثابت	۴۱۵۱۴۱
تلفن همراه	۹۱۴۱۱۴۸۳۸۹
آدرس	آذربایجان شرقی، بستان آباد، شهر بستان آباد، جاده تهران، بعد از پلیس راه خیابان سرم دارو کد پستی ۵۱۶۹۱۹۱۶۳۶

● صنعتی گلشید نقش جهان

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	اصفهان
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع غذایی
گروه استقرار	صنایع غذایی نشاسته، ماکارونی، محصولات آردی و عرقیات
مدیرعامل	علی اکبر نصیری
تلفن ثابت	۴۵۶۴۴۵۵۸
تلفن همراه	-
آدرس	اصفهان، شاهین شهر و میمه، ۲/۲ کیلومتری جنوب پل زیر گذر خروجی شهرک صنعتی مورچه خورت

● غلتک سازان سپاهان

۱۴۰۳	سال مورد ارزیابی
اصفهان	استان
صنعت سبز	رتبه
معادن و صنایع ساخت فلزات اساسی و محصولات فلزی	طبقه بندی گروه استقرار
صنایع ریخته گری فلزات	گروه استقرار
محمود ذاکر	مدیرعامل
۳۱۴۶۴۱۲۶۵۹	تلفن ثابت
۹۱۳۸۶۵۳۴۹۶	تلفن همراه
اصفهان، کوهپایه، فاز ۲ خیابان هفتم پلاک ۱۷ تا ۲۲	آدرس

● تولیدی فولاد سپید فراب کویر

۱۴۰۳	سال مورد ارزیابی
اصفهان	استان
صنعت سبز	رتبه
معادن و صنایع ساخت فلزات اساسی و محصولات فلزی	طبقه بندی گروه استقرار
صنایع فولاد و ذوب آهن	گروه استقرار
احمد خورش	مدیرعامل
۳۱۵۴۷۳۶۰۰۱	تلفن ثابت
۹۱۳۶۴۱۳۵۷۴	تلفن همراه
اصفهان، آران و بیدگل، خیابان عباس آباد، بالاتر از پادگان شهید کبریایی	آدرس

TERAM
Taram Group Sepahan Co.

● شرکت ترام چاپ سپاهان

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	اصفهان
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع سلولزی
گروه استقرار	صنایع ساخت کارتن، جعبه، پاکت و محصولات سلولزی بهداشتی
مدیرعامل	علی رضا احمدی
تلفن ثابت	۳۱۵۳۹۹۹
تلفن همراه	۳۱۵۳۹۹۹
آدرس	اصفهان، شهرضا، شهرضا، شهرک صنعتی رنگسازان میدان توسعه بلوار پیشتازان خیابان ترام چاپ کد پستی: ۸۶۳۹۱۱۵۶۳۰

● گروه صنعتی انتخاب الکترونیک آرمان

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	اصفهان
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع ساخت ماشین آلات، ابزار و تجهیزات برقی
گروه استقرار	صنایع ساخت ماشین آلات، تجهیزات صنعتی و لوازم خانگی
مدیرعامل	-
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	۹۱۶۲۶۸۰۳۱۱
آدرس	اصفهان، شاهین شهر و میمه، شهرک صنعتی مورچه خورت-خ شیخ بهایی-خ رازی-شرکت انتخاب الکترونیک آرمان

● شرکت تولیدی و صنعتی رسول اصفهان

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	اصفهان
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع نساجی و پوشاک
گروه استقرار	صنایع نساجی
مدیرعامل	سعید منزوی زاده
تلفن ثابت	۳۱۳۸۵۹۷۱۰۲
تلفن همراه	۹۱۲۲۵۹۶۵۲۵
آدرس	اصفهان، ۳ راه پینارت ابتدای جاده ارغوانیه

● شرکت فولاد امیرکبیر کاشان

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	اصفهان
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	معادن و صنایع ساخت فلزات اساسی و محصولات فلزی
گروه استقرار	صنایع فولاد و ذوب آهن
مدیرعامل	شاهین حیدری
تلفن ثابت	۰۳۱۵۵۵۰۳۸۴۲
تلفن همراه	۰۹۱۲۷۱۸۲۷۹۰
آدرس	اصفهان، کاشان، اصفهان کاشان کیلومتر ۱۷ ج اردستان ص پ ۱۵۳۴

● شرکت بیسکوئیت نگین عسل هرنده

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	اصفهان
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع غذایی
گروه استقرار	صنایع غذایی انواع نان، شیرینی، بیسکوئیت و کیک
مدیرعامل	محمد رضا واعظ شوشتری
تلفن ثابت	۳۱۴۶۴۰۰۰۱۰
تلفن همراه	۹۱۳۱۱۸۵۶۹۳
آدرس	اصفهان، هرنده، اصفهان-شهرک صنعتی هرنده-حدفاصل خیابان نگینیک و دو- شرکت نگین عسل (بیسکوئیت آوند)

● ایران آوندفر

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	البرز
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و محصولات شیمیایی
گروه استقرار	صنایع تولید محصولات بهداشتی
مدیرعامل	نادرسلطانی حسینی
تلفن ثابت	۲۶۳۶۶۷۰۳۶۶
تلفن همراه	۹۱۲۲۴۰۹۱۰
آدرس	البرز، فردیس، خ پنجم غربی قطعات ۹۴ و ۹۵- آدرس انبار شماره ۱ شرکت: شهرک صنعتی نورنبش خیابان دوم آدرس انبار شماره ۲ شرکت: شهرستان ملارد- قیچاق - منطقه صنعتی قیچاق- خیابان دوم شرقی- آخرین ساختمان دست چپ - کد پستی ۳۱۶۴۱۵۴۹۶۵

● صنعتی زرماکارون

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	البرز
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع غذایی
گروه استقرار	صنایع غذایی نشاسته، ماکارونی، محصولات آردی و عرقیات
مدیرعامل	مهدی دارابی
تلفن ثابت	۲۶۴۴۳۸۵۵۶۴
تلفن همراه	-
آدرس	البرز، ساوجبلاغ، جاده قدیم کرج - قزوین، بعد از طاووسیه، خیابان مرغک، جنب کارخانه آردرز

● دنیای ماموت

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	البرز
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع ساخت ماشین آلات، ابزار و تجهیزات برقی
گروه استقرار	صنایع ساخت ماشین آلات، تجهیزات صنعتی و لوازم خانگی
مدیرعامل	محمد مقبلی
تلفن ثابت	۴۴۵۲۳۴۰۰
تلفن همراه	-
آدرس	البرز، ساوجبلاغ، ضلع شمالی اتوبان کرج قزوین، ۵ کیلومتر بعد از پل هوایی کردان

● پتروشیمی نوری

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	بوشهر
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و محصولات شیمیایی
گروه استقرار	صنایع شیمیایی غیراساسی و متفرقه
مدیرعامل	غلامرضا جمشیدی
تلفن ثابت	۷۸۳۷۳۲۳۲۵۰
تلفن همراه	۹۱۳۳۲۵۷۲۰۳
آدرس	بوشهر، عسلویه، منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس - فاز اول سایت صنایع پتروشیمی

● شرکت مبین انرژی خلیج فارس

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	بوشهر
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	نیروگاه ها
گروه استقرار	نیروگاه ها
مدیرعامل	محمد هاشم نجفی اردکانی
تلفن ثابت	۷۸۳۷۲۹۵۰۲۷
تلفن همراه	۹۱۷۳۱۰۰۱۸۸
آدرس	بوشهر، عسلویه، فاز یک صنایع پتروشیمی

● شرکت پتروشیمی جم

سال مورد ارزیابی	۱۳۷۹
استان	بوشهر
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و محصولات شیمیایی
گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و شیمیایی
مدیرعامل	امیراکبری
تلفن ثابت	۰۷۷۳۷۳۲۳۲۲۱ - ۰۲۱۸۸۶۵۴۵۴۵
تلفن همراه	۰۹۱۲۶۰۷۷۲۳۰
آدرس	بوشهر، شهرستان عسلویه، منطقه ویژه اقتصادی پارس جنوبی، شرکت پتروشیمی جم

● شرکت پتروشیمی متانول کاوه

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	بوشهر
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و محصولات شیمیایی
گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و شیمیایی اساسی
مدیرعامل	جواد مهدوی
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	۹۱۲۲۶۴۱۵۸۳
آدرس	بوشهر، دیر، بندردیر، بندردیر بعد از روستای اولی شمالی

● صنایع تولیدی کروز ۲

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	تهران
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع وسایل نقلیه موتوری و تجهیزات جابجایی
گروه استقرار	صنایع خودروسازی، ساخت وسایل نقلیه موتوری
مدیرعامل	نادر عبدالحسینی سخا
تلفن ثابت	۲۱۴۴۹۰۸۱۴۱
تلفن همراه	-
آدرس	تهران، کیلومتر ۱۱ جاده مخصوص کرج، نبش خیابان ۲۷، پلاک ثبتی اصلی ۲ و فرعی ۲۷۶۷ سایت شماره 2B

● نفت پارس

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	تهران
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و محصولات شیمیایی
گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و شیمیایی اساسی
مدیرعامل	رامین پرتوی
تلفن ثابت	۰۲۱۲۷۹۸۱۴۲۰
تلفن همراه	-
آدرس	تهران، قدس، کیلومتر ۲۲ جاده مخصوص کرج

● شیر پاستوریزه پگاه خراسان

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	خراسان رضوی
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع غذایی
گروه استقرار	صنایع غذایی لبنی
مدیرعامل	سیدعباس هاشمی
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	-
آدرس	خراسان رضوی، مشهد، مشهد - کیلومتر ۱۳ جاده قوچان

● سیمان زاوه تربت سرهامی خاص

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	خراسان رضوی
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	معادن و صنایع محصولات کانی غیرفلزی
گروه استقرار	صنایع ساخت سیمان، آهک و گچ
مدیرعامل	محمدرضا توکلی زاده
تلفن ثابت	۵۱۵۳۸۵۶۰۰۰
تلفن همراه	۹۱۵۵۷۱۹۱۴۹
آدرس	خراسان رضوی، زاوه، دولت آباد، تربت حیدریه ک ۲۴ جاده زاوه

● شرکت پتروشیمی امیرکبیر

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	خوزستان
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و محصولات شیمیایی
گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و شیمیایی اساسی
مدیرعامل	علی حیاتی
تلفن ثابت	۶۱۵۲۱۷۴۵۵۵
تلفن همراه	۹۳۸۳۹۳۶۵۹۶
آدرس	خوزستان، بندرماهشهر، بندرامام خمینی، خوزستان، بندرامام خمینی، منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی، سایت ۴

● شرکت پتروشیمی مارون

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	خوزستان
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و محصولات شیمیایی
گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و شیمیایی
مدیرعامل	علی حیاتی
تلفن ثابت	۰۶۱۵۲۲۹۵۰۰۰ - ۰۲۱۸۶۷۵۹۰۰۰
تلفن همراه	
آدرس	خوزستان، ماهشهر، منطقه ویژه اقتصادی، سایت ۲

● شرکت سیمان شاهرود

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	سمنان
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	معادن و صنایع محصولات کانی غیر فلزی
گروه استقرار	صنایع آجر، کاشی و سرامیک و محصولات گلی و بتنی و سنگی
مدیرعامل	محمد رضا بازوی بیدستانی
تلفن ثابت	۲۳۳۳۳۰۰۰۴۰
تلفن همراه	۹۰۲۳۷۳۵۴۳۰
آدرس	سمنان، شاهرود، شاهرود / بسطام جاده امیریه کارخانه سیمان شاهرود

● نفت پاسارگاد - کارخانه شیراز

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	فارس
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و محصولات شیمیایی
گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و شیمیایی اساسی
مدیرعامل	علیرضا استدلال
تلفن ثابت	۷۱۳۲۶۲۰۹۵۲
تلفن همراه	-
آدرس	فارس، زرقان، شیراز، کیلومتر ۲۵ جاده شیراز اصفهان، شرکت نفت پاسارگاد

● نیروگاه سیکل ترکیبی سندرچ

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	کردستان
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	نیروگاه ها
گروه استقرار	نیروگاه ها
مدیرعامل	حیدر عباسی
تلفن ثابت	۸۷۳۳۵۲۹۰۰۳
تلفن همراه	-
آدرس	کردستان، سندرچ، سندرچ- ابتدای جاده سفز- به طرف پل شیخ- کیلومتر هفت- نیروگاه سیکل ترکیبی سندرچ

● نیروگاه سیکل ترکیبی شوباد

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	کرمان
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	نیروگاه ها
گروه استقرار	نیروگاه ها
مدیرعامل	رضاریاحی
تلفن ثابت	۳۴۴۳۲۴۹۰۹۵
تلفن همراه	۹۱۳۳۴۸۹۶۰۷
آدرس	کرمان، کهنوج، کیلومتر ۱۵ جاده کهنوج جیرفت نیروگاه سیکل ترکیبی شوباد

● شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان (کارخانه نورد بردسیر)

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	کرمان
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	معادن و صنایع ساخت فلزات اساسی و محصولات فلزی
گروه استقرار	صنایع فولاد و ذوب آهن
مدیرعامل	علی پورمعصومی
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	-
آدرس	کرمان، بردسیر، کیلومتر ۳ جاده کرمان - بردسیر

● احیاء استیل فولاد بافت

سال مورد ارزیابی	
استان	کرمان
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	معادن و صنایع ساخت فلزات اساسی و محصولات فلزی
گروه استقرار	صنایع فولاد و ذوب آهن
مدیرعامل	یعقوب حاتمی
تلفن ثابت	۳۴۳۱۲۹۵۸۰۰
تلفن همراه	۹۱۳۸۳۵۱۰۷۱
آدرس	کرمان، بافت، کیلومتر ۱۲ جاده بافت - سیرجان (درمحل استیجاری)

● سیمان خزر

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	گیلان
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	معادن و صنایع محصولات کانی غیر فلزی
گروه استقرار	صنایع ساخت سیمان، آهک و گچ
مدیر عامل	عبدالرضا ابراهیمی
تلفن ثابت	۱۳۳۴۶۰۳۵۰۴
تلفن همراه	۹۱۱۱۳۶۳۷۸۶
آدرس	گیلان، رودبار، لوشان، رودبار لوشان کیلومتر ۸۵ جاده قزوین رشت

● شیشه ساچی نور

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	مرکزی
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و محصولات شیمیایی
گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و شیمیایی اساسی
مدیر عامل	مهدی هاشمی
تلفن ثابت	۲۱۲۲۱۹۸۰۰۵
تلفن همراه	-
آدرس	مرکزی، ساوه، خیابان شهدای گمنام دهم، قطعات ۳۸۸ الی ۳۹۱ و ۴۰۲ الی ۴۰۵

● شرکت شیشه فلوت دماوند

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	مرکزی
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	معادن و صنایع محصولات کانی غیر فلزی
گروه استقرار	صنایع شیشه و محصولات شیشه ای
مدیرعامل	سید رضا میراشارد
تلفن ثابت	۸۶۴۲۳۴۳۶۵۰
تلفن همراه	۹۱۲۲۶۴۱۵۸۳
آدرس	مرکزی، ساوه، شهرک صنعتی کاوه ورودی اول شهدای گمنام دهم

● شرکت نفت پاسارگاد

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	مرکزی
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و محصولات شیمیایی
گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و شیمیایی اساسی
مدیرعامل	علیرضا فراهانی
تلفن ثابت	۸۶۳۳۴۹۱۷۹۰
تلفن همراه	۹۱۸۸۶۲۳۵۷۴
آدرس	مرکزی، شازند، پالایشگاه امام خمینی شازند

● دی آریا پلیمر

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	مرکزی
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و محصولات شیمیایی
گروه استقرار	صنایع پتروشیمی و شیمیایی اساسی
مدیرعامل	غلامرضا مستجاب الدعوه
تلفن ثابت	۸۶۴۶۳۷۳۴۰۰
تلفن همراه	۹۱۰۰۸۹۴۵۳۰
آدرس	اصفهان، خمین، کیلومتر ۱۲ جاده خمین - اراک

● شرکت مانا انرژی پاک

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	مرکزی
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	نیروگاه ها
گروه استقرار	نیروگاه ها
مدیرعامل	علی پژوهان
تلفن ثابت	۲۱۷۹۱۵۷۰۰۰
تلفن همراه	۹۱۰۶۹۸۱۹۹۸
آدرس	اصفهان، خمین، روستای جاماجرد، جنب ایستگاه پمپاژ انتقال آب شهرک صنعتی شهید سعیدی

● شیشه همدان

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	همدان
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	معادن و صنایع محصولات کانی غیرفلزی
گروه استقرار	صنایع شیشه و محصولات شیشه ای
مدیرعامل	حامد بیاناتی
تلفن ثابت	۸۱۳۴۳۸۳۲۰۸
تلفن همراه	-
آدرس	همدان، کیلومتر ۷ جاده همدان به تهران کد پستی: ۶۵۱۸۱۱۷۳۵۱ صندوق پستی: کارخانه: ۸۸۵ - شهر صنعتی: ۱۶۱

● ایفا سرام

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	یزد
رتبه	صنعت سبز
طبقه بندی گروه استقرار	معادن و صنایع محصولات کانی غیرفلزی
گروه استقرار	صنایع آجر، کاشی و سرامیک و محصولات گلی و بتنی و سنگی
مدیرعامل	فرخ طباطبایی
تلفن ثابت	۳۵۳۲۲۵۸۰۰۰
تلفن همراه	۹۱۳۵۲۰۲۷۱۶
آدرس	یزد، اردکان، محور اردکان - عقدا - کیلومتر ۲۵

ب- مشخصات واحدهای خدماتی سبز

● بیمارستان عالی نسب تبریز

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	آذربایجان شرقی
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	بیمارستان ها، مراکز درمانی و آسایشگاهها، داروخانه ها
مدیرعامل	دکتر حسین راجزی
تلفن ثابت	۴۱۳۲۳۹۰۲۴۴
تلفن همراه	۹۱۲۶۳۸۶۹۶۶
آدرس	آذربایجان شرقی، تبریز، شهرک ارم- بیمارستان استاد عالی نسب

● شرکت فراگستر فک اسپادان (فدک مال)

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	اصفهان
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	فعالیت های ورزشی و تفریحی
مدیرعامل	میثم صرامی
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	-
آدرس	اصفهان، خیابان کاوه، خیابان گلستان، خیابان حصا، مجموعه فدک مال

25th

National Congress on Green
Industrial and Service Units

● بیمارستان دکتر علی شریعتی اصفهان

۱۴۰۳	سال مورد ارزیابی
اصفهان	استان
خدمات سبز	رتبه
سایر فعالیت ها و خدمات	طبقه بندی گروه استقرار
بیمارستان ها، مراکز درمانی و آسایشگاهها، داروخانه ها	گروه استقرار
مهدی اخوان	مدیرعامل
۳۱۳۶۲۷۲۰۰۱	تلفن ثابت
-	تلفن همراه
اصفهان، خیابان چهارباغ بالا	آدرس

● شرکت هتل فیروزه سلامت اصفهان (هتل سیزنز)

۱۴۰۳	سال مورد ارزیابی
اصفهان	استان
خدمات سبز	رتبه
سایر فعالیت ها و خدمات	طبقه بندی گروه استقرار
هتل و رستوران ها، مجتمع اقامتی	گروه استقرار
شهریار صفاپور	مدیرعامل
-	تلفن ثابت
-	تلفن همراه
اصفهان، اصفهان، اتوبان آقابای (جنوب به شمال)، خیابان سعادت، خیابان سلامت، شهرک سلامت اصفهان، هتل سیزنز	آدرس

● مجموعه فرهنگی گردشگری تفریحی اصفهان سیتی سنتر

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	اصفهان
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	فعالیت های ورزشی و تفریحی
مدیرعامل	مسعود صرامی
تلفن ثابت	۳۱۵۰۰۱
تلفن همراه	۰۹۱۳۱۱۶۰۲۰۳
آدرس	اصفهان، اصفهان-بزرگراه شهید دستجردی-روبروی ورودی جنوبی سپاهان شهر-شمال ایستگاه راه آهن-شرکت پرستیزلند ایران

● شرکت مدیریت پسماند شهرداری های شهرستانهای شاهین شهر و میمه، خمینی شهر و برخوار

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	اصفهان
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	صنایع بازیافت و امحاء
گروه استقرار	صنایع بازیافت
مدیرعامل	مسعود شیروانیان
تلفن ثابت	۳۱۴۵۲۹۰۸۰۰
تلفن همراه	۰۹۱۳۳۰۲۳۲۳۹
آدرس	اصفهان، شاهین شهر و میمه، ۵۲۰۰ شرق جاده اصفهان -تهران درامتداد جاده شهرک چرم شهر و عمق ۲۰۰۰ متری شمال جاده مذکور درامتداد جاده اختصاصی

● پایانه مترو مهرشهر شرکت بهره برداری راه آهن شهری تهران و حومه

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	البرز
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	صنایع حمل و نقل
مدیرعامل	سیدمحمدشریف محسنی
تلفن ثابت	۲۱۶۴۵۳۵۴۵۲
تلفن همراه	۹۳۸۸۲۰۵۱۷۵
آدرس	البرز، کرج، کرج بعد از ایستگاه مترو گلشهر خیابان المهدی جنب شهرک پردیسان

● تصفیه خانه فاضلاب ایوان

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	ایلام
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	تصفیه خانه ها
مدیرعامل	بهرزاد خیری
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	۹۱۲۸۱۸۲۰۰۵
آدرس	ایلام، ایوان، ایوان - ۷۵ متری ضلع غربی

● شرکت گاز استان ایلام

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	ایلام
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	خطوط انتقال نفت، گاز، نیرو و پخش فرآورده های نفتی
مدیرعامل	محمود کشاورز
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	۹۱۸۷۴۵۱۶۹۸
آدرس	ایلام

● شرکت دماوند انرژی (خدماتی)

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	بوشهر
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	تصفیه خانه ها
مدیرعامل	پیمان اصفهانی
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	-
آدرس	بوشهر، عسلویه

● پایانه صادقیه شرکت بهره‌برداری راه‌آهن شهری تهران

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	تهران
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	صنایع حمل و نقل
مدیرعامل	سیدمحمدشریف‌محسنی
تلفن ثابت	۶۴۵۳۱۴۵۹
تلفن همراه	۹۳۸۸۲۰۳۵۶۸
آدرس	تهران، پایانه ی صادقیه ضلع جنوب غربی ایستگاه صادقیه و ضلع غرب پایانه ی اتوبوس رانی متروی صادقیه

● بیمارستان چشم پزشکی فارابی

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	تهران
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	بیمارستان ها، مراکز درمانی و آسایشگاهها، داروخانه ها
مدیرعامل	-
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	-
آدرس	تهران

● بیمارستان کودکان حکیم

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	تهران
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	بیمارستان ها، مراکز درمانی و آسایشگاهها، داروخانه ها
مدیرعامل	خدیجه میرزایی
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	-
آدرس	تهران، یافت آباد خ الغدیرخ عمرانی

● شرکت ملی گاز چهارمحال بختیاری

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	چهارمحال وبختیاری
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	خطوط انتقال نفت، گاز، نیرو و پخش فرآورده های نفتی
مدیرعامل	-
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	-
آدرس	چهارمحال وبختیاری، شهرکرد

● شهرک صنعتی توس

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	خراسان رضوی
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	شهرکهای صنعتی و مناطق ویژه
مدیرعامل	حبیب الله مقامی
تلفن ثابت	۵۱۳۵۴۱۳۳۳۰
تلفن همراه	۹۱۵۱۵۹۰۷۶۴
آدرس	خراسان رضوی، طبقه شانديز، شانديز، ۱۸ جاده مشهد چناران فازیک میدان اول تلاش شمالی ۵

● بیمارستان ۱۷ شهریور مشهد

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	خراسان رضوی
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	بیمارستان ها، مراکز درمانی و آسایشگاهها، داروخانه ها
مدیرعامل	هادی رفیع زاده
تلفن ثابت	۳۸۴۳۶۸۶۸
تلفن همراه	۹۲۰۳۰۱۹۷۸۵
آدرس	خراسان رضوی، مشهد، خیابان کوهسنگی بین کوهسنگی ۱۴ و ۱۶؛ بیمارستان ۱۷ شهریور مشهد

● بیمارستان سردار قاسم سلیمانی

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	زنجان
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	بیمارستان ها، مراکز درمانی و آسایشگاهها، داروخانه ها
مدیرعامل	پریسا احدی
تلفن ثابت	۲۴۳۵۲۷۹۲۴۱
تلفن همراه	۹۱۹۵۳۴۷۴۳۵
آدرس	زنجان، ابهر، شهرک گلزار بیمارستان سردار شهید قاسم سلیمانی

● بیمارستان امام حسین (ع) زنجان

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	زنجان
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	بیمارستان ها، مراکز درمانی و آسایشگاهها، داروخانه ها
مدیرعامل	مهدی نیک سیرت
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	-
آدرس	زنجان، ابتدای کوی فرهنگ

● شرکت گاز استان کردستان

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	کردستان
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	خطوط انتقال نفت، گاز، نیرو و پخش فرآورده های نفتی
مدیرعامل	احمد فعله گری
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	-
آدرس	کردستان، سنندج

● شرکت گاز استان کرمان

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	کرمان
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	خطوط انتقال نفت، گاز، نیرو و پخش فرآورده های نفتی
مدیرعامل	محمد رضا سلیمانی ماهانی
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	-
آدرس	کرمان

ویژه نامه بیست و پنجمین همایش انتخاب واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی سبز

سازمان بهداشت و آموزش پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
بیمارستان حضرت معصومه (س)

● بیمارستان حضرت معصومه (س) کرمانشاه

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	کرمانشاه
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	بیمارستان ها، مراکز درمانی و آسایشگاهها، داروخانه ها
مدیرعامل	شکوفه عباسی
تلفن ثابت	۸۳۳۴۲۳۰۰۰۵
تلفن همراه	۹۱۸۳۳۹۷۷۹۵
آدرس	کرمانشاه، بلوار شهید شیرودی (طاق بستان) نرسیده به سه راه مسکن

● بیمارستان خاتم الانبیاء گنبدکاووس

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	گلستان
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	بیمارستان ها، مراکز درمانی و آسایشگاهها، داروخانه ها
مدیرعامل	دکتر مهران نجفی نوایی
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	۹۱۱۲۷۶۶۳۹۲
آدرس	گلستان، گنبدکاووس، جاده کمربندی

25th

National Congress on Green
Industrial and Service Units

● بیمارستان قائم رشت

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	گیلان
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	بیمارستان ها، مراکز درمانی و آسایشگاهها، داروخانه ها
مدیرعامل	دکتر علیرضا کریم زاد حق
تلفن ثابت	۱۳۳۳۵۶۵۰۱۱
تلفن همراه	-
آدرس	گیلان، رشت، رشت - بلوار شهید افتخاری - بیمارستان بین المللی قائم

● بیمارستان آتیه همدان

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	همدان
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	بیمارستان ها، مراکز درمانی و آسایشگاهها، داروخانه ها
مدیرعامل	محمد قربانی
تلفن ثابت	۸۱۳۴۲۸۰۲۳۳۳
تلفن همراه	۹۱۸۳۱۳۷۰۰۲
آدرس	همدان، شهرک مدنی - بیمارستان آتیه همدان

● شرکت گاز استان یزد

سال مورد ارزیابی	۱۴۰۳
استان	یزد
رتبه	خدمات سبز
طبقه بندی گروه استقرار	سایر فعالیت ها و خدمات
گروه استقرار	خطوط انتقال نفت، گاز، نیرو و پخش فرآورده های نفتی
مدیرعامل	حامد خواجوی
تلفن ثابت	-
تلفن همراه	-
آدرس	یزد، یزد میدان امام حسین ابتدای بلوار شهید بهشتی جنب کمیته امداد امام خمینی ساختمان شهید بهشتی شرکت گاز استان یزد